

HAMSA YOGA

ॐ

ಹಂಸ ಯೋಗ

Vrisha Samvatsara

ವೃಷ ಸಂವತ್ಸರ

Mesha Sankranti

ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

April 2001

ಏಪ್ರಿಲ್ - 2001

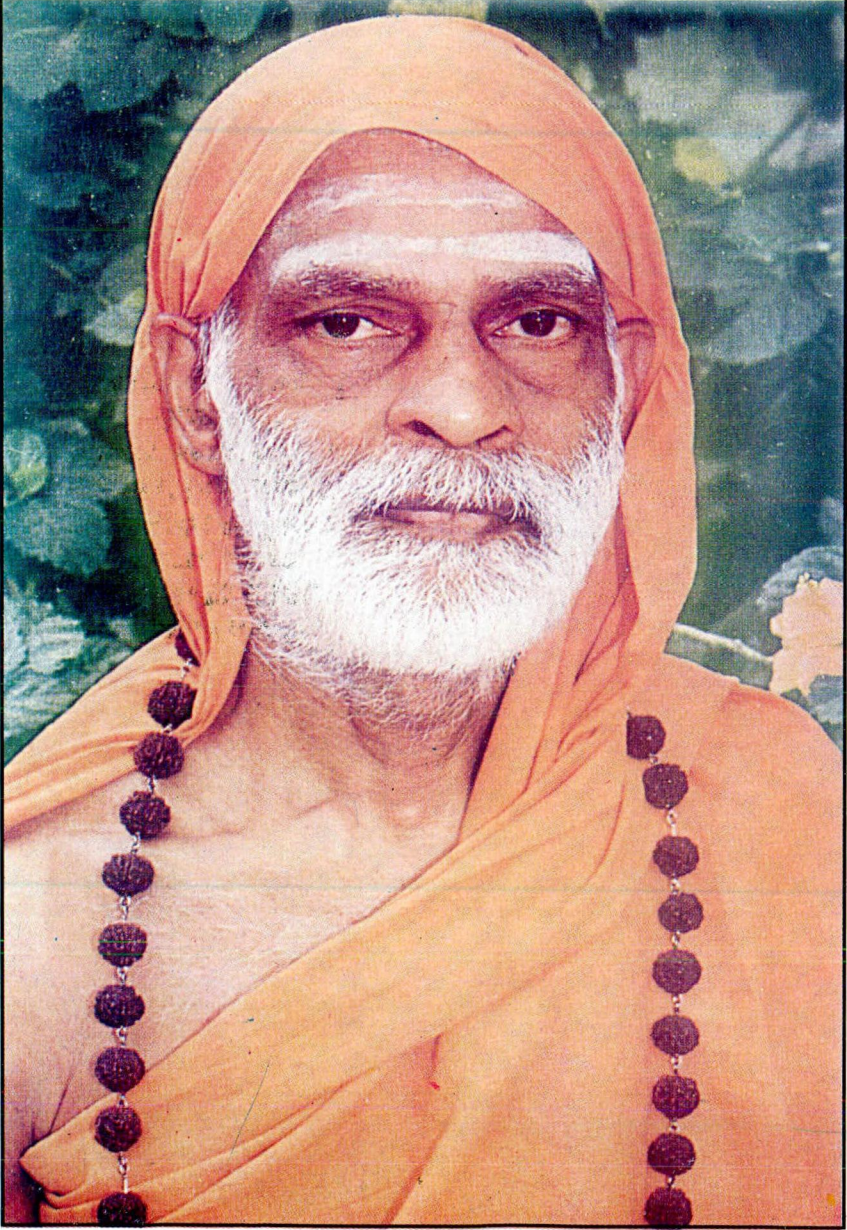
Vol.3 Part - 1

ಸಂಪುಟ 3 ಭಾಗ 1

॥ सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म ॥

Existence, Knowledge & Infinite is Brahma

ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಾಜೇಶ್ವರ

His Holiness SWAMI VIRAJESHWARA

HAMSA YOGA

ಹಂಸ ಯೋಗ

Vrisha Samvastara
Mesha Sankranti
APRIL 2001

ವೃಷ ಸಂವತ್ಸರ
ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ
ಏಪ್ರಿಲ್ - 2001

Volume - 3

Part - 1

ಸಂಪುಟ 3 ಭಾಗ 1

<i>Published by:</i> Hamsa Ashramam Anusoni, Via Kelamangalam, Tamilnadu - 635 113		
Contents		P.No.
1. Kapilopadesha-6	- Swami Padmanabhananda	2
2. Rebirth-9	- Swami Virajeshwara	6
3. Atma Vidya Vilasa	- Prof. Kanchana Natarajan	12
4. Satsanga for Yoga teachers from Japan - A report		19
5. Hamsa Uvacha	-Questions & Answers	23
6. Vaidyo Narayano Harih		25
7. ಹಂಸ ಉವಾಚ	- ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು	30
8. ಶಾಂಕರ ಸಪ್ತಾಹ	- ಪ್ರೊ. ನಾಗರಾಜ ಪದಕಿ, ಹಾವೇರಿ	32
9. ಕವಿಲೋಪದೇಶ - ೫	- ಸ್ವಾಮಿ ಪದ್ಮನಾಭಾನಂದ	35
10. ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸಃ - ೩	- ಪ್ರೊ.ಕಾಂಚನಾ ನಟರಾಜನ್ ಅನು: ಪ್ರೊ. ನಾಗರಾಜ ಪದಕಿ,	39
11. ಪುನರ್ಜನ್ಮ-೮	- ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಾಜೇಶ್ವರ	45

Annual Membership Rs.60/-
Membership fee includes
free supply of Hamsa Yoga

ವಾರ್ಷಿಕ ಸದಸ್ಯತ್ವ : ರೂ. 60/-
ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಂಸಯೋಗ ಉಚಿತ.

KAPILOPADESHA - VI

Swami Padmanabhananda

Rishikesh, Himalayas

Bhagavan Kapila having explained to his mother both the path of meditation and the path of devotion, further proceeded to instruct about Kala, the Time. Dear mother, He said: Kala is the unique power of God which brings about and end to all beings and causes fear of death to those who identify themselves with the Prakriti. Time has no beginning or end, yet it causes beginning and end to all. It is unfortunate that people are not aware of the power of Kala. It destroys whatever one earns for enjoyment. Man earns wealth and collects materials straining every nerve. But time destroys everything and brings grief to him. Paradoxically man believes that land, wealth and other possessions will last for ever, oblivious of the fact that his life itself is impermanent. The power of Lord's maya is such that even those beings which are in hell including animals and insects seek pleasures of the body wherever and in whatever miserable condition they are and yet do not want to leave their physical body.

Man earns wealth by foul means in order to support his family and enjoy life. But when he becomes old, incapable of earning, and can no more support his family due to old age and sickness, he is neglected by the very same people whom he cared for and supported as his own self, even as the farmers do when the cattle become old and unproductive. He is afflicted by the old age problems like loss of eyesight and hearing, poor digestion, and other bodily and mental ailments and the death preying. The worldly man dies with mind and intellect unwilling to part with the world. He never thinks of God even for a moment, in spite of the misery he is undergoing. Such a person after death leaving the

body behind goes to the abode of Yama and undergoes various tortures in hell as penalty for his wrong doings.

अत्रैव नरकः स्वर्ग इति मतः प्रचक्षते ।

या यातना वै नारक्यस्ता इहाप्युपलक्षिताः ॥ (Bhagavatam III-30-29)

Dear mother , some sages opine that heaven and hell are here on earth for we see on this earth terrible suffering. Having undergone the suffering in hell and atoned for his sins, the jiva becomes eligible for human birth again. Then the jiva enters the womb of a woman and grows with the food eaten by the mother. He finds himself in the unpleasant situation surrounded by filth and worms.

The pungent, salty, sour, and hot food eaten by the mother burns his tender skin and he feels unbearable pain and irritation in the crushed and curled position in the womb. He gains consciousness in the 7th month of her pregnancy. He remembers his past births and prays to God to redeem him from this cycle of birth and death. 'because of my own past sins I am now placed in this situation. I take refuge in you. I enthrone your lotus feet in my heart. I have no more desire for sense pleasures. Hereafter I shall conduct myself in such a way as not to be born again. You are my only refuge, I beseech your blessings.

Bhagavan Shankaracharya brings out the purport of the above prayer of Jiva in womb in his beautiful work aparadha - kshamapana stotra:

आदौ कर्मप्रसङ्गात्कलयति कलुषं मातृकुक्षौ स्थितं मां
विण्मूत्रामेध्यमध्ये क्वथयतिनितरां जाठरो जातवेदाः।
यद्यद्वै तत्र दःखं व्यथयति नितरां शक्यते केन वक्तुं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिवशिंव भोः श्रीमहादेवशम्भो ॥

Although the Jiva is conscious of all the previous births while in the womb, at the time of birth he is deprived not only of that memory but also of the vow he took while in the womb due to the power of Maya. Under the power of Maya he again identifies with the body which grows with the age. Thus the jiva revolves in the wheel of birth and death enjoying and suffering the fruits of his actions.

Dear mother, the Jiva departs through two distinct paths according to his faith and actions. Those who long for Dharma, Artha and Kama and live righteously according to Vedic injunctions discharging all prescribed duties but having desires for pleasures go by the lunar path after death and enjoy the pleasures of heaven and when the fruits of their good karma are exhausted they return back to this earth. Those who perform the prescribed duties and offer the same to Me and destroy all the desires go by the solar path and attain Brahma loka, and eventually merge in Me along with Brahma at the end of Kalpa. But mother, he who realises that the Lord alone appears as the diverse forms, the seen and the seer in the universe, will be free from all bondages here and now. Such a one sees the Lord everywhere and experiences universal unity. Mother, now I have explained to you the entire gamut of philosophy. This knowledge may be imparted to humble and earnest seekers and My true devotees.

य इदं शृणुयादम्ब श्रद्धया पुरुषः सकृत् ।

यो वाभिधत्ते मच्चित्तः स हेति पदवीं च मे ॥ (Bhag. III. 32. 43)

Bhagavan Kapila concludes His Upadesha with the Phala sruti. Whosoever listens or teaches this with mind fixed on Me shall attain My state.

Enlightened by the Upadesha, Devahuti was immensely happy. She did parikrama to the Lord and prostrated and sang His Glory:

स त्वं भृतो मे जठरेण नाथ कथं नु यस्योदर एतदासीत् ।

विश्वं युगान्ते वट पत्र एकः शेते स्म माया शिशुरङ्घ्रिपानः ॥

(Bh.III.33.4)

My dear Lord, it is a wonder that you who hold the entire universe in your abdomen is born of me, an ordinary woman. But this is no wonder at all, for you did appear as an infant sucking your own toe lying on a banyan leaf floating in the cosmic waters.

yannamadheyasravananukirtanad..... (Bhag.III.33.6)

Anyone who sings your glories, recites your name or thinks of you, even if he is a great sinner, he becomes fit to perform yajnas (sacrifices). What to speak of then about those who are blessed by your holy Darshan? I bow down to you again and again.

Bhagavan Kapila then left in the northeastern direction for His abode. Devahuti, thus enlightened, freed herself from body-consciousness and entered into Bhagavan Vasudeva.

ya idamanusrunoti yo'abhidhatte (Bh. III-33-7)

Whosoever listens or tells to others with faith and devotion, this great exposition of Bhagavan Kapila will also acquire unremitting devotion to Bhagavan Vasudeva and will reach His Holy feet.

This Kapilopadesha which appears in the third skanda of Srimad- bhagavatam is a moksha (emancipation) shastra in every respect. The present author wishes to dedicate this English rendering at the Lotus Feet of His Holiness Brahmibhuta Swami Vidyanandaji Maharaj, who listened to it just before his Mahasamadhi and who by exemplarily living his own life taught his disciples the method of sadhana and the goal of life. May Bhagavan Kapila and Parama poojya Vidyanandaji Maharaj bless us.

OM TAT SAT

(concluded.)

Rebirth -IX

Swami Virajeshwara

FEAR

Fear is one of the strange basic instincts in all living beings. What is fear? Every being knows and is familiar with what fear is, how it is; because everyone has experienced it. It is an unpleasant feeling, accompanied by conscious reaction to protect oneself from danger. It is feeling of fright or dread related to an unknown source. Primitively fear is an emotional reaction to a threat to one's safety or individual existence. Every living thing from the tiniest creature to the mighty animal is afraid. Weaker the creature (or person), more fearful it is. But nobody knows why it is, and where from it manifests. Fear is inborn, it exists at birth in all creatures. New born Babies cry loudly at the time of birth, terrified to face the new environment and continue to cry until they get assured of the safety of the new environment. The child must have experienced the fear before, which must be in its memory, otherwise there is no reason to fear right at birth. He was very safe alone in mother's womb, for long time in one environment. Though he was in the warmth of mother's body, he did not know mother yet. There was no sight or sound, or any danger there. He was submerged and floating in amniotic fluid, like a fish in water. At birth he comes from the all-liquid environment to an entirely new dry air ambient, and feels insecure and danger to his secluded, quiet existence. New sights, sounds, touch and smell terrify, so he gives a loud cry. But fear must be there *in him before. That was only possible if he had a life before.* He must have experienced some kind of threat, not once but many times to his safety, which was stored in his *chitta* (subconscious mind), which now manifests and reacts violently. Though much of the early fear disappears as the child grows with the familiarity with new surrounding, fear in one form or the other still continues till the old age and death. Fear of strange

sights, unfamiliar sounds, darkness, unknown objects, wild animals, enemies, ghosts, loneliness, and phobias of many kind.

All the fears can be traced down to the danger of one's own body, or threat to his existence. But the fear is not confined to physical body alone, because it exists in dream also. The things that frighten in the waking state also frighten in dream. But the physical body is not involved in dream. The dreamer sees everything imaginary, his own body, all the dream world, objects and personalities, all are imaginary, while the physical body is peacefully resting in bed unconcerned and unaware of the dream. When the dream body flees in fear, flies in the sky, climbs mountain, swims in water, or enjoys food, drinks, women, parties etc. the physical body knows nothing of it all, so it neither is in danger nor has the fear. The mind does not know that the dream world is all imaginary, it believes it real, that is why it experiences all the pains and pleasures as real as waking. It runs in terror to save itself from danger or screams in panic and at the climax of either suffering or enjoyment, it suddenly wakes up from sleep to find out that it merely was a dream. Only now it becomes aware of the body and the waking world and becomes assured of no danger. Though the fear persists for a short while, seeing the physical body safe and out of danger, mind becomes calm. Though the fear as well as the body in dream are imaginary, it is only because of the attachment to the body. If it had no attachment it would not be afraid. In dreamless deep sleep(*sushupti*) the mind is not aware of anything, neither of the body nor the mind so there is no fear of anything. Body and mind both are unconscious. Even when there is deadly danger to the physical body, say a slayer or a poisonous

snake near him, he is not afraid, he is not panic to save himself, because there is neither awareness nor attachment. Only when he wakes up and becomes conscious of the body and the harm, he will be afraid.

Since fear exists only in waking and in dream, that is when the mind is conscious, it is only a quality or an attribute of the mind, neither of the body nor of Atma. Yet its effects are visible on the body as well, as can be seen in standing of hair on end, palpitation of heart, sweating, bluing of face, dryness of mouth and throat, trembling of limbs, screaming, and running away. This is because the mind pervades the whole body and is a product of matter as much as the body is. If the body is made up of gross portion of the food (mater) we eat, mind is made up of the finest portion of the same food stuff.

अन्नमंशित त्रेधा विधीयते तस्य यः स्थविष्ठो

धातुस्तत्पूरीषं भवति यो मध्यमस्तन्मांसं

योऽणिष्ठस्तन्मनः ॥ Chandogya Up.6-5-1

Food after digestion becomes three parts, the grossest portion becomes stool, middle portion becomes the flesh and the finest portion becomes the mind.

Mind is that part of psychic faculty which integrates and organises functions of the brain resulting in the ability to perceive surroundings, to have emotions, imagination, memory and will and to process information in an intelligent manner. Thus body and mind both owe their existence to food stuff. Furthermore body is the substratum, or the support in which the mind lives and therefore they are closely interrelated; what affects mind also affects

the body and vice- versa. This is the reason the signs of fear are physiologically visible on the body. The fact that mind stuff is made up of matter or food stuff, is the reason why man does not remember his previous life. Memory is the faculty of registration, retention, and recall of past experience, knowledge, ideas, sensation and thoughts. Neurophysiological, biochemical and emotional factors are involved in immediate and long term memory. How an individual stores information in and recalls from the brain is not adequately understood by scientists. The seat of memory is brain; neuron cells (or nerve cells), which form structural and functional units of nervous system, store the memory. The nerve cells do not stay permanent, but keep continuously changing; as the old cells die out and are excreted, the new ones are created from the finest portion of the ingested food and added on. Thus as the age advances the earlier memory fades out gradually, because of the death of memory neurons, and disappears in old age. At death the entire body and the mind get destroyed and no physical matter is carried on to the body in the next birth. In the next birth entirely new body and the mind stuff from basic *puncha bhootas* (five gross elements) is created. Since no physical matter is transferred from the earlier life, no memory or knowledge of previous life is carried on to the next life. Only the impressions of present life are stored in the brain cells, so the man can recall or remember only the events of this life, not of any previous life. But he does indeed carry the *vasanas* (latent impressions or the essence of his previous karmas). They come in the form of desires, likes, dislikes, passion, anger, fear, courage, intelligence etc. So the fear accompanies him from birth to birth, but he does not know why he hates or fears certain things or persons and not others.

We have seen that body has no fear, because it is inert matter. Is there fear in Atma? How does fear affect Atma? Only great sages, the Self-realised souls, know what Atma is and only they are in a position to say anything about Atma. For the rest of us the Ego 'I' is the Atma, and it apparently does have fear. The mind superimposes itself on Atma and thinks 'I am the Atma'. Just as it creates the imaginary dream world and thinks it real, so also it superimposes all its feelings on Atma, and feels 'I am afraid'. Therefore the fear appears to be in Atma, but in reality, as the sages and the Vedas declare that there is no fear in Atma, which is birthless, deathless, attributeless and therefore fearless. And he who knows Brahma also becomes fearless Brahma indeed.

स वा एषमहानज आत्माऽजरोऽमरोऽमृतोऽभयो ।
ब्रह्माभयं वै ब्रह्माभयं हि वै ब्रह्म भवति य एवं वेद॥

(Br. u. 4-4-25)

Again the fear in Atma is imaginary, not real. Vedas declare that the realised souls, are fearless. They have annihilated the ego, and merged the individuality in Atma and since there is no separate existence for the mind, there is no fear also.

In sushupti nothing is cognised, body is completely obliterated from the mind, and mind itself disappears leaving no knowledge of anything except existence. If there is fear in Atma it should have been experienced there, because Atma alone exists without the mind and body. Atma is pure existence without any attributes. Fear never enters Atma at all, the apparent fear the ignorant man experiences is mere imaginary, superimposed by the mind on Atma as well as the body. So the fear exists in mind alone.

द्वितीयाद्वै भयं भवति ॥ (Brihad. Up. 1.4.2)

Fear verily comes from duality.

मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह ज्ञानेव पश्यति ॥

(Brihad Up.4.4.19)

He who sees multiplicity goes from death to death. One who sees that all individual souls are different from each other and God is different from the living beings, that there are as many different souls as there are living beings is an ignorant fool; he goes in endless cycles of births and death. Because the mind sees everything other than itself (along with body), as different from itself, it fears from what is other than itself, as it sees danger to its existence from the other. If it sees universal unity, that the one and the same Brahma pervades the entire universe and that He alone appears in all the living beings and the multiplicity of names and forms are but His Single Being's appearances. That is non-duality. With this non-dual perception he would not fear, because there is no reason to fear, as nobody fears from his own self. The individual soul has experienced suffering to the body, and death many times before as the most unpleasant and unwanted thing, in many, many previous births. Though it does not remember the details, the samskaras (latent impressions) of previous suffering are ever present in mind which make him instinctively fear. Body being inert matter cannot have instincts, and Atma being attributeless also cannot have instincts. What we call instinct, is really Vasana, the essence of the sum total of the Karma done in many previous births, and the presence of them in all living beings are definite pointers to certainty of reirth. The ignorance 'I am the body' is the cause of all fears, and as long as this ignorance continues, suffering, fear and rebirth also continue. Knowledge of the non-dual Self, will terminate everything and give eternal bliss. Knowledge of the Self (Atma jnana) is immortality and fearlessness .

| Asatoma sadgamaya,tamasoma jyotirgamaya,mrityorma amritam gamaya |

ATMA VIDYA VILASAH—III

(Of Sadasiva Brahmendra)

Discourse by :

Swami Vidyananda Saraswati

Rendering :

Prof : Kanchana Natarajan

Delhi University

In the Self is contained everything and that is the gist of the Mundaka mantra mentioned earlier . The sun, moon, stars, all nations, all civilizations, are all contained in the Self in the ether of the heart. How could we even think of comprehending that Great Being, its head, face, eyes etc.? Can one imagine its form ? It is surely impossible. One could only dissolve in Its form; the heart can dissolve in it. We seem to run here and there seeking bliss and peace which are actually here and now. That bliss and peace is got in the absence of objects and it is not generated from the objects. One might get pleasure and perhaps happiness from the objects, but without any names and forms or objects, if direct bliss is possible in their absence, why should we even look for the objects and search for them? The search for objectless bliss should be the priority and that alone is enough. There is one person who has achieved it and this text is the proof of such an experience.

जनि विपरीत क्रमातो बुध्या प्रविलप्य पंचभूतानि ॥

परिशिष्टमात्म भूतत्वं पश्यन्नास्ते मुनिः शान्तः ॥

The sage rests peacefully visualizing the Atman which alone remains after dissolving the five gross elements in the reverse order of creation, by his buddhi, by the process of involution.

Now refer to sloka 153 in Vivekachudamani. It says:

मुञ्जादिषीकामिव दृश्यवर्गात् प्रत्यञ्चमात्मा नमसंगमक्रियम् ।

विविच्य तत्र प्रविलाप्य सर्वं तदात्मना तिष्ठति यः स मुक्तः ॥

“He is indeed free who discriminates between all sense objects and the indwelling, unattached and inactive self, just as one separates a stalk of grass from its enveloping sheath. Thus merging everything in It, he remains in a state of identity with That.”

The purpose of 5 slokas from 5th Adhyaya in Bhagavadgita mentioned earlier, beginning with “Naiva kinchit karomi ititill.. brahmanyaadhaya, is to see the detached Atman even while alive, and as an independently existing one, different from the body, intellect and their functions. None can see the soul that has already detached from the body in death; it can be experienced only while one is alive and breathing. The mind, intellect, the heart, the sensations, consciousness, and bodily mass, are the various items in us and we tend to identify ourselves with them. And the ideal is to separate them from the inner core, the Atman. What happens after such a detachment?

The Mundaka Upanishad explains this phenomenon as follows.

य सर्वज्ञः सर्वविद्यस्यैष महिमा भुवि । (मुण्डक उप. (२.२.७)

दिव्ये ब्रह्मपुरे ह्येष व्योम आत्म प्रतिष्ठितः ॥

“That Self which is omniscient in general and all-knowing in detail and who has such glory in this world, that self which is of this kind is seated in the space within the luminous city of Brahman. It is conditioned (upadhi) by the mind, it is the carrier of the vital forces in the body, it is seated placing the intellect in the cavity of the heart. The discriminating people realize and recognize this through their knowledge(jnana) that existed in its fullness on all sides, and the Self shines surpassingly as blissfulness and immortality.” The next Mundaka mantra,

भिध्यते हृदय ग्रान्थिशिच्छन्ते सर्व संशयः ।

क्षियन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परावरे ॥ (मुण्डक २.२.९)

“When the Self which is simultaneously high and low is realized, the knot of (avidya) in the heart becomes untied, all doubts become solved and all one’s karma’s become dissipated.”

The next mantra,

हिरण्ये परे कोशे विरजं ब्रह्म निष्कलम् ।

तच्छुभ्रं ज्योतिषां ज्योतिस्तद्यदात्मविदो विदुः ॥ (मुण्डक २-२-१०)

“In the supreme, bright sheath is Brahman free from pains, without parts. It is pure and is the light of lights. It is that which the knower of the Self realizes.”

The next mantra,

न तत्र सूर्यो भाति न चन्द्रतारकं । नेमा विद्युतो भान्ति कुतोऽयमग्निः । तमेव भान्तमनुभाति सर्वं तस्य भासा सर्वमिदं विभाति ॥ (मुण्डक. २.२.११)

“There, neither does the Sun shine, nor the moon, nor the stars, nor the flash of lightning, what to speak of this fire. By that light alone, all these shine diversely.”

The next mantra,

ब्रह्मैवेदममृतं पुरस्ताद् ब्रह्म पश्चाद् ब्रह्म..... । (मुण्डक २.२.१२)

“All this in front is Brahman, the immortal Brahman is on the right as well as on the left. Above and below too is the extended Brahman alone. This world is nothing but Brahman, the highest.”

The expression “Janivipareetakrama”, explains the evolution from subtle to gross. The two mantras from Prasna Upanishad further illustrate this process of evolution.

इहैवान्तर्शरीरे अ प्राणमसृजतः (६-२, ६-४ प्रश्न उप)

“The sage Pippalada said, ‘O Amiable one ! Here within this very body is that Purusha in whom originate the sixteen kalaas (evolves). He deliberated, ‘As a result of whose departure shall I

rise up and as a result of whose stay shall I remain established ?' He created Prana from that, he created space, air, fire, water, mind, food, vigour, self-control, mantras, and names in the World.

The illustration is this. Just as these flowing rivers that have the sea as their goal get absorbed after reaching the sea and their names and forms are destroyed, and they are merely called the sea; even so, these sixteen parts or constituents of the All-seeing Purusha that have Purusha as their origin and goal, disappear on reaching the Purusha, when their names and forms are destroyed, and they too are simply called the Purusha; even so, such a person of realization becomes free from faults and becomes immortal."The above mantra from the Prasna is related to the present sloka of Sadashiva Brahmendra, "Janiviparitakramo..".

The observation of dream and deep-sleep states along with the waking state is essential to understand what is being implied here. Almost unknowingly, the individuality dissolves in the deep-sleep state, the gross becomes the subtle in the dream state. Also, there is a movement quite unknowingly from the dream to wakeful state. Moreover, there seems to be no distinction between the dream and wakeful states. While we are dreaming, we believe that to be essentially as true as the wakeful state. We saw all the five elements in dream as we saw in the wakeful state and experienced the same passions, pleasures and pains, and the sensation of the body was similar. There appears to be no major difference between these two states. But it is important that we have to knowingly travel from one state to another to understand the trivialities of these states to surpass them to reach the fourth, which is all-encompassing, and inclusive of all the states. The thoughts have to be repaired and set right through right

discrimination, enquiry, and one-pointed search. The spirit can cross the body and psychic complexes and reach the ether. This is knowingly living in God. The Prasna therefore says, “Ihaiva antah Sharire..”, i.e., within this body itself resides the Purusha, the Ultimate Reality, who has created the vital forces, concentration, ether, air etc. That Being has also created the five elements in our dreams, all the varieties of sense organs with their unique functions, the mind, strength-giving foods, and memory for those who are on the higher pursuit, the sacred teachings in the form of mantras that reveal the higher wisdom and also all the sensual, pleasurable worlds for those who seek them by performing necessary karma’s. All these were brought forth by the Supreme Being, just as even in dreams, all these items are contained within us. Also, they dissolve in us when we enter the deep-sleep state or the wakeful state, during which involution takes place. If we can knowingly enter from dream into the heart, then this discrimination is possible.

The term “Muni” in the shloka is from the word “Mauna” which does not mean just refraining from talking. “Mauna” in actuality means “Manana” or contemplating on the ideas propounded in the scriptures and also those teachings heard from a wise teacher pertaining to the Self. A continuous thinking about the Self is Manana and while the mind is fixed on the Reality, it would make no difference whether one talks or keeps complete silence. The thought about the Supreme Reality or any talk regarding that would itself become Mauna. Sadashiva spoke to none, but when he found an eligible disciple, he spoke and sung the glory of the Supreme Reality. Once, it is said of him, a king followed him for several days in pursuit of knowledge. But the sage remained silent moving around. The king however kept following the

sage. At last, the sage wrote his teaching for the king on the sand of the river bank , which is till date preserved by the descendants of the Royal family. He also composed the Siva Maanasa Puja, which is the mental worship of Lord Siva. So what we do with our hands and legs would not indicate our inner state. Mental worship yields quicker results. Taaittiriya Upanishad(II- 1) talks about the creation thus.

तस्मात् वा एतस्मत् आत्मानः आकाशात् संभूतः

“From the Atman is created the ether, from ether is created air, from air comes fire, and from fire the water, and from water is created earth. “

The creator also lives within our heart to bless us. Within the heart is the Vital force and intelligence, and within the intelligence is the Supreme and Pure consciousness i.e., God. The vital force, the intelligence and the supreme Reality all exist in the heart. This is the process of evolution and in the withdrawal, it has to follow the same pattern. It is taken back in the same way. This is what is meant by “Janiviparitakrama”.

An introspection of dream state would enable us to understand this involution. From the standpoint of the wakeful state, the body that one saw in the dream is non-existent. It merely had the appearance of being there. During the sleep, the consciousness of the body dissolves into the vital- force (prana) sheath, the vital force into the mind, the mind into the intellect, the intellect into the ether, ether into the Supreme Intelligence. This is Prajnanam and situated within this is our Reality.

How does one accomplish the Supreme Knowledge ? Gita answers this question. It is through devotion and surrender that one can reach the highest. Mere book-learning will not be sufficient for

this purpose. Hearing from the realized person is absolutely essential for the Knowledge. Surrender is required for everything. Through surrender, one could accomplish many things. The Lord says in the Bhagavad Gita, “Nimitta matram bhava”, - just be an instrument and carry out the work. Just as in the deep-sleep state, there was only bliss and peace, because the body and mind sank into the inner Self. So too, in the waking state, if one could get rid of body-consciousness and its attendant functions, one could well reach bliss and peace. This dissolution is essential. In the waking state, there is a spreading and outward expansion of all the faculties as it were and in the deep-sleep state, there seems to be an involution and a dissolution into one principle. The fourth chapter of the Gita says,

ब्रह्मार्पणं ब्रह्महविः (गीता ५- २४)

The oblation is Brahman, the clarified butter is Brahman, offered by Brahman into the fire of Brahman, and to Brahman he verily goes who cognizes Brahman alone in every action.”

Another sloka of the same in fourth chapter says:

कर्मण्यकर्म यः पश्यात् (गीता ४- १८)

“He who sees inaction in action and action in inaction, he is wise among all men, a yogi and accomplisher of everything.”

Also, the five slokas from the fifth chapter beginning from “Naiva kinchit karomi..”, teach us what exactly is meant by seeing action in inaction.. One has to remember at all times “ Sarveshu-kaleshu” that we are peace and bliss, and perform all activities. This is like swimming in the river with the head above the level of the water while the hands and legs perform the activity of floating and propelling forward in water. In the human body too, the hands and the legs do their activities, while the mind has to be detached and immersed in God-thought.

(To be continued)

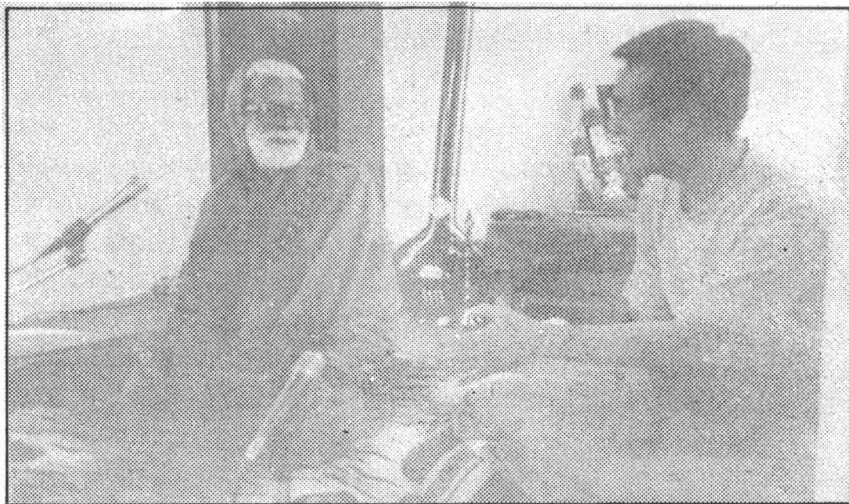
Satsanga for Yoga Teachers From Japan

A report from Hamsa Ashramam.

One- day Yoga camp was held on 5th February 2001 for a large group of Yoga students from Japan. About 75 persons, most of whom were yoga teachers back in Japan, some of them having yoga students up to one thousand, were brought here by Revered shri K. Kimuraji. Shri Kimuraji has been the most popular, energetic and ardent propagator of both physical and spiritual aspects of Yoga, not only in Japan but also in many parts of the world including Europe and Americas. He has authored and translated many books on Yoga and Indian philosophy in Japan language. He has kept constant touch with Swami Virajeshwara ever since they were together at yoga Niketan in Rishikesh some thirty years ago. This time the group led by Shri Kimuraji was visiting yoga Ashramas in and around Bangalore to learn special techniques in yoga therapy and to get deeper understanding of spiritual aspect of yoga-vedanta philosophy. About one million people in Japan are practising yoga for physical health and mental peace.

Welcoming the guests Shri Venugopala Tantry drew distinction of this Ashrama compared to the other Ashramas. He said while all other Swamis go from their rural Ashramas to big cities commercialising yoga, seeking popularity and wealth, this Swamishri has come away from the city to this remote jungle shunning people, particularly media, and seeking calm and peaceful place for meditation. He wants only serious Sadhakas and Mumukshus(desirous of moksha) in this Ashrama and nothing else. The importance of Karma yoga was demonstrated practically by Swami himself working in the farm most of the time.

In his lecture in the morning session Swami-shri explained the purport of the term yoga in yoga shastras and in vedanta, and how yoga helps to lead healthy and peaceful life and to reach the ultimate

*Mr. Kimura (Yoga master from Japan) talking to
Swami Virajeshwara*

*Japanese devotees in Satsanga with Swamishri
at Hamsa Ashramam, Anusoni.*

goal of life through realisation of the Self. Though Patanjali Rishi mentions about Asanas, he gives no importance to physical acrobatics, his yoga sutras concern only with the mind-control and Self-realisation. Asana is only for sitting comfortably in one, undisturbed position for a pretty long time in order to be able to sit and meditate with full concentration. Faith and devotion to God is one of the important aspects of Patanjali yoga, while Sankhya system of Kapila makes no mention of God. Therefore Sankhya is considered atheistic, while Yoga of Patanjali is fully theistic. Sankhya and yoga have the similarity in that they both believe in innumerable individual souls, all distinct and discretely separate from one another. But in Advaita Vedanta, even though physically souls appear different, the indwelling Atma in all of them is one and the same. The audience, quite well informed in the yoga literature were more interested in practical aspects of meditation and the path for realising the Self. The lecture was followed by group meditation.

Swami shri asked a few questions to the visiting group to ascertain whether scientifically minded and technologically very advanced modern Japanese had faith in God or practising yoga just for health reasons only. They all answered that they firmly believed in the existence of God. To the question whether God is one or many, they all said God is one. God is with form or Formless? All believed in formless God. Can He also have a form? Only 4% said He has form also, the rest did not know. Do you have a soul? All said yes. In the question and answer session which lasted for an hour and a half, they asked many questions and clarifications which were all satisfactorily answered.

At the request of Shri Kimuraji, the afternoon session was devoted to the life and mission of shri Shankaracharya. Swamishri said that Sri Shankaracharya was an Avatar, who Incarnated to establish Dharma at the time when Adharma was reigning. He vanquished all the atheistic beliefs, anti-Vedic religions, and unified

the whole country in a bloodless revolution of Ahimsa under the banner of one language(Sanskritam) one Philosophy (Advaita), and one religion (Vedic). He Established four Mutts(monasteries) at four corners of Bharat for the study and perpetuation of four Vedas, one of which is Sringeri, on the bank of holy Tunga river. He also reviewed the sacredness of Sringeri as a pilgrimage centre. Swami-shri was impressed by the faith, devotion, discipline and dedication of Japanese people and was moved when the entire audience stood up and sang devotional songs with vedantic thoughts, and paid their obeisance in gratitude.

Bidding farewell at the concluding session, Shri Ashoka Mattoo said that supreme peace is the specialty of this Ashram. Recounting some of the memorable incidents from his own experiences, he said that the obstacles which stood on his way to come here were miraculously removed and even a short visit to Hamsa Ashramam provided the tranquility and joy even to the most fatigued and disturbed city dwellers every time and any time they visit this place.

* * * * *

Tainted food may taint your character

A Sadhu took Bhiksha in house. While leaving the house after a little rest, he took the silver glass from the house unintentionally. After a while, when he realised his mistake, he went back, returned the glass to the owner and said: I beg your pardon. It is not my nature to do a terrible thing like this. The food you have served must have caused my stealthy behavior. I cannot see any other reason for it. Please tell me where you got the rice from? The owner did not know, but enquired and found out that it was bought at a lower price from a person who had stolen it from a shop. So eating the tainted food tainted the mind of the Sadhu and led him to commit theft. This explains why the greedy, corrupt men become more corrupt and why their children also become bad characters. It is because of eating food purchased from corrupt earnings.

Swami Vidyananda Saraswathi.

HAMSA UVACHA

Question and answers:

M .H.(Japan)

What is devotion and how shall I cultivate it?

Hamsa: True devotion is pure love, untainted by selfish desires. It is not the love of male and female, which is out of passion. Devotion is dispassionate love like the love between a mother and her baby, a special relationship developed by belongingness. The child is helpless and is totally dependent on the mother for everything. Mother alone knows what is best for the baby, but the baby does not know it. It keeps absolute trust in mother as the only hope under all circumstances, helplessly surrenders to whatever the mother does, and feels the safest under mother's care. Similarly a devotee should feel toward God (and Guru) considering Him as his mother, father, and the nearest and the dearest friend. You must have seen how a baby monkey holds fast and sticks firmly to mother's belly even when the mother jumps from one tree to another tree. The baby never loses its grip, nor distrusts her, and mother never lets the baby fall. Such should be the faith of a devotee toward God. He is the nearest to you, because He lives within your heart, He knows what is best for you because He knows your heart, which you do not know by yourself. Whatever good thing you do, or happens to you, think that God did it, not yourself or some other person. Remember God's hand is there in everything, and we have no ability to do anything without Him. We are mere nothing without Him, He is all in all. He is all-powerful, everywhere, and the knower and doer of everything that happens in the world. Think like this to cultivate devotion.

Pray to God regularly. Keep a statue of God or of Guru, sit

before it, watch it and tell your difficulties and beg Him (and cry if you can) to help you. Ask Him to give you strength and courage to solve your difficulty, ask Him to give you devotion, to give good conduct, faith, good thoughts. Close the eyes and try to remember the entire figure of God, think He is actually sitting in front of you and beg Him not to let you forget Him. Keep full hope He will listen to your prayers and help will come. Try to remember Him at other times also. Think He is in your own heart and is watching you all the time, so never tell lies or speak ill of others, or commit bad acts, or do any harm to anybody or any living being. Sing devotional songs ,extol His glories, in your own language. These are the ways to deepen devotion and God will certainly help in some form or other or through someone.

If you have any serious doubts, questions in your mind, if you feel highly depressed in life, please feel free to write to poojya Swami Virajeshwara. The great Rajayogi and embodiment of pure love, Swamishri will answer to your questions. You can write in English, Hindi, Samskritam or Kannada ; to the Hamsa Ashramam address at Anusoni Post, which is around 70 kms from Bangalore, Via Hosur, Kelamangalm. You are also free to visit him at anytime.

When to Eat

Yaama madhye na bhoktavyam, yaama yugmam na langhayet

Yaama is a period of three hours. There should be three hours gap between meals, but not more than six hours between meals(except at night).

Vaidyo Narayano Harih

In one of the *satsangas* with Swami virajeshwara one devotee asked “Bhagavan shri Krishna says in Bhagavadgita that He looks after His devotees who worship him all the time. Is that really true? Swamishri replied “ Yes, it is true.” .

“How can we be sure? If we give up everything and sit worshipping Him then all our needs will be provided for?” asked the devotee.

Swami: If you really surrender you will be taken care of.

Devotee: “How can we be sure?”

Swamisri recited the sloka in Bhagavadgita:

*ananyaaschintayanto maam ye janaahparyupaasate
teshaam nityaabhiyuktaanaam yoga ksemam vahaamyaham.*

This is what Bhagavan says: I protect and look after the needs of those who constantly and unselfishly worship and think of me.

Then Swami illustrated with the following example from his own life, which took place about twenty-five years ago in Mumbai.

When he came down from the Himalayas to Mumbai he was looking for a calm and quiet place to stay which is very difficult in that crowded city. Narmadeshwar temple of lord Shiva in the outskirts of the city in Trombay is in a complete jungle setting with tall trees and thick bushes all around. Surrounding the temple is the Naval depot called Cheeta camp, a restricted area, and maintained like a thick forest by the navy. Though about half an acre fenced plot of the temple had free access to the public, very few people knew it and fewer visited the temple and was free from the hustle and bustle of the city. Swami stayed there in a small room, doing his Tapas.

One day Swami developed pain in his chest. In the beginning he tried to neglect it but the pain kept growing. Yet he decided not to go to any doctor but to endure it. He reflected as follows:

“I should bear this pain and exhaust my karma. If I run to a doctor it mounts to being so much concerned about the body, which I am not.

This body is after all inert and is bound to perish one day. Even if the body dies I do not die. The real I has no pain, only the mind is experiencing the pain when awake. The same pain disappears in sleep and does not give any trouble. The trouble comes only in the waking and that too when the mind is thinking of the body. When the mind forgets the body or when it is engaged and absorbed in something else, also there is no pain. So if the mind can be withdrawn from the body consciousness, pain will disappear. So the best way to cure is to withdraw the mind from body consciousness, rather than medication.

He further reflected:

“It is said in Bhagavadgita ‘*dukha samyoga viyogam yoga sanjnitam*’ separation from the union with the pain is called yoga. Mind when attached to the body experiences pain. But if it is disengaged from the body thought it will not experience pain and that painless state is called yoga. And Bhagavan Shankaracharya says that endurance of all pains is called *titiksha*(endurance), one of the essential qualities a devotee should have. If I cannot bear this simple pain, what *titiksha* do I have? I should fear not even death, much less this simple pain. Why should I become a patient to a doctor of flesh and swallow his pills? If I tell about this pain to somebody or show any sign of it, it amounts to complaining and moaning, and someone may bring medicine or get a doctor to examine. I want none of those things. I should bear it silently and exhaust my Karma. If I take medicine the present pain may go away, but karma to suffer will remain and it will reappear in another form as some other disease and suffering. Medicine is for avoiding the trouble temporarily, but not a permanent solution. Endurance alone is the permanent solution; and once the Karma is exhausted by endurance suffering will cease.

A few days went by in this manner and the pain increased to give sleepless night. He sat most part of the night doing Japa except for a bit of sleep in the early part of the night. It may have been about half-past three when he heard a faint human voice in that dead silence. He

carefully listened. Some body was chanting “*om namah.shivaaya*” at the gate which was about 200 feet away from his room and was locked. Swami shouted: “who is at the gate?”

“I. Vaidya” replied the voice.

He recognized the voice. Vaidya shri Chauhan, aged about 75, a highly knowledgeable *ayurvedic* physician was a frequent visitor to the temple. He lived about three kilometers away from the temple. Swami forgot all about the pain and went and opened the gates wondering why the man had come at this impossible hour of the night.

“What brings you at this dead hour?” asked Swami.

“I don’t know. Bhagavan woke me up and impelled me and I came to the temple.”

“You walked all the way? On this lonely jungle road all alone?”

“Of course. There is no transportation available now” replied the *vaidya*.

Swami admitted him inside, told him to sit in front of the temple on the corridor and continue his *japa*, until the temple doors open at 6am . Swami sat in his own room directly in front of the temple and continued his *japa*. Both patiently did their silent *japa* in their respective places. Temple-doors were opened and the morning *pooja* was completed at 6:30 am by the *pandit*.

Swami called the *vaidya* to his room, offered him a cup of hot coffee and gave his right hand to him and said “check my *nadi*(pulse)” without revealing about the chest pain or giving any indication of the suffering.

Barely literate and not at all educated in the modern sense, Sri Cohan was an unmatched expert in pulse diagnosis. Merely putting three fingers on your wrist he could accurately diagnose, far more accurately than all the modern medical gadgets could. He tells the patient in the beginning

: Don’t tell me what your trouble is. I will tell you what is wrong with you. I will give you medicine if I am right. I won’t treat you if my diagnosis is wrong.”

Swami wanted to test himself this claim of the *vaidya*, so without telling him anything he gave his wrist and the *vaidya* silently examined swami's pulse for a minute and uttered a heavy sigh.

"What is the matter?" swami asked.

"Maharaj" he said, as he always addressed the Swami with respect. "Why didn't you tell me before? I came here yesterday and you could have told me then. You are having this heavy pain in the chest for quite a few days. Why do you want to suffer like this"

"Never mind, whatever happened has happened, don't worry about the past. Now what next?" said Swami.

"It has not become serious yet, it can still come under control. I will go and get the medicine. Shops will open only at nine. I will come as soon as I get the medicine. You stay here and relax. You can have your coffee." he said, took some money and left.

Swami reflected. "Bhagavan Narayana has come in the form of this *vaidya* to treat me and get me out of this suffering. Certainly he had commanded this innocent man to come at that hour of the night to let me know that He does care for His devotees."

By 10am the *vaidya* was back with some *Ayurvedic* pills. He crushed one pill, mixed and dissolved in a little milk and gave it to drink. He gave the remaining pills to be taken on empty stomach for the next couple of days. By evening Swami's chest pain had eased, and had disappeared completely after the second dose the next day.

Swami continued his narration, to the present questioner: I never thought Bhagavan will come to my aid in any form, nor did I have the idea of testing Him. I never related my faith and devotion to suffering. I never asked, prayed or expected Him to redress, but simply surrendered to karmic events, and decided to endure boldly to any length of time. Now Bhagavan took upon Himself the responsibility. My *karma* to suffer at that time was over and Bhagavan thought the devotee should be relieved of the pain. So he induced the *vaidya* to come at that odd hour to the temple and treat me. He usually came to the temple

after 10 am but that day he came before am, but never before or after this incident he came at that hour. It was only possible by inducement of an unknown power, and perhaps to let us know that He does indeed care. Amazing are the ways of Almighty. And he was a great physician, very humble and devoted. He took only the cost of the medicine, nothing more. He did not keep a shop or a dispensary. He went to the patients but charged no visiting fee. His humility, unselfish service and devotion to God, which are totally absent in the modern physicians, gave success to his treatment.

“Today that great *naadi Vijnana*, science of diagnosis by pulse, is all gone. It was so simple, easy, inexpensive and nondestructive, and the least bothersome. Most accurate diagnosis was done within minutes. Western education, commercialised college education, and the blind craze for westernisation has killed the real knowledge of *ayurveda*. Every one thinks that the imported diagnostic machines have better brains than living man for diagnosis. How can a dumb machine know more than an intelligent man? Today’s physicians pathetically depend on machines for diagnosis as well as prescription. If the machine fails, doctor too fails deplorably.

“Bhagavan does indeed protect His devotees. But one must surrender to Him totally, unselfishly and unconditionally. It should not be with the intention of testing Him, nor with the desire of obtaining certain cherished things. You must be sincere in devotion and should not be worried in the least about the care, welfare and survival of the body. Then He certainly sends someone to look after you if your *prarabda still* remains to live. You should entertain no doubts. Surrender should be total, purely for the love of God and not out of love for family, wealth, and power which you are not capable of having yourself but expect God to give it to you as a compensation for your devotion. In such instances all your hopes will shatter”.

ಹಂಸ ಉವಾಚ

ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು :

ಮ.ಹೋರಿ, (ಜಪಾನ್)

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೇನು? ನಿಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಬರೆದಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ನೆಮ್ಮದಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ತಾಪತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ನಾನು ಭಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಲಿ? ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ. ನೀವು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೇನೆ. ಖಂಡಿತಾ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಹಂಸ: ದೇವರಲ್ಲಿ ಗೌರವದಿಂದ ನಿಸ್ಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರೀತಿಯು ಭಕ್ತಿ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಕಾಮವಾಸನೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಮಾಡುವ ಪ್ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಇದು ತಾಯಿ-ಮಗುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಅಧೀನತೆಯಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರೀತಿ. ಮಗುವಿಗೆ ತಾಯಿಯೇ ಆಶ್ರಯ. ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬದುಕಲಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ. ಮಗುವಿಗೆ ಒಳ್ಳೆದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಬೇಕು-ಬೇಡ, ಹಿತ-ಅಹಿತ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲಾ ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾಳೆ. ತಾನಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ಆಶ್ರಯವೂ ಮಗುವಿಗಿಲ್ಲ. ಮಗು ತನ್ನದು, ಎಂದು ತಾಯಿ ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದು ಮಗುವಿನ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಭಗವಂತನ ಮತ್ತು ಭಕ್ತನ ಆಶ್ರಯ ಆಶ್ರಿತ ಭಾವನೆ. ಭಕ್ತನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದಿ, ಶರಣಾಗತನಾಗಿ, ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ, ತನ್ನ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದವನಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ತನಗಾಗುವ ಒಳ್ಳೆದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಆಗುಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡದೆ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣೆ ಭಾವದಿಂದ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆ ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಕಪಿಯ ಮರಿಯು ತಾಯಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಅಡಿ ಭಾಗವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಾಯಿಯು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯುವಾಗಲೂ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿರುತ್ತದೋ, ಆ ರೀತಿ ಭಕ್ತನು ಎಂತಹ ಕಷ್ಟ ತಾಪತ್ರಯ ಬಂದರೂ ನಡುಗದೆ ನಿರ್ಭಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ತಾಯಿ ಕಪಿಯೂ, ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಬಾರದಂತೆ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸುವಂತೆ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಹೇಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಭಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಾದರೆ ಮೂರ್ತಿ ಅಥವಾ ಚಿತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಷ್ಟ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ, ತಾಳ್ಮೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಬೇಡಿರಿ. ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ರೂಪ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಿಜವಾಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರಿ. ಇತರ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆತನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಭಜನೆಕೀರ್ತನೆ, ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿರಿ. ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿರಿ. ಎಲ್ಲಾ

ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದಾನೆ, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಎಂದೆನಿಸಿ, ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಹಿಂಸೆ, ನಿಂದೆ ಮಾಡದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾದಾಗ, ನಾನು ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡದೆ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಅರ್ಪಿಸಿರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ತಪ್ಪಾದಾಗ, ಆ ತಪ್ಪು ನನ್ನದು, ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದಾಯಿತು ಎಂದೆನಿಸಿರಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಹೊರಿಸಬೇಡಿರಿ. ಈ ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿಯೇ ದೂರವಾಗುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಗೆ, ಸುಖ ಶಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಸಿಗುವುದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಧೈರ್ಯ, ತಾಳ್ಮೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬೆಳೆಯುವುದು.

ಭ್ರಷ್ಟ ಆಹಾರ-ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಭಾವ

ಸಾಧು ಮಹಾತ್ಮರೋರ್ವರು ಧನಿಕನೊಬ್ಬನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲೇ ಅಲ್ಪಕಾಲ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಿ ಎದ್ದು ಹೋಗುವಾಗ ಧನಿಕರು ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಲೋಟವನ್ನು ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ ಬೇಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಹೋದ ಮೇಲೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು, ತಪ್ಪೆಂದು ಅರಿತು, ಧನಿಕನ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಲೋಟ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುತ್ತಾ ಇಂತೆಂದರು “ಈ ಭಿಕ್ಷುಕನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ತಾವು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಅಪಹರಿಸುವುದು ಈತನ ಸ್ವಭಾವವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಭಿಕ್ಷೆಯಿಂದಲೇ ಈ ದೋಷ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಬೇರೆನೂ ಕಾರಣ ನನಗೆ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕಿ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಹೇಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರೆಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಬೇಕು.” ಭಿಕ್ಷುವಿನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಯಜಮಾನನು. ಆವಾಗ ಆ ಅಕ್ಕಿಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆಂದೂ ಮತ್ತೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಆ ಮನೆಯವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಿ ತಂದು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಹೀಗೆ ಕಳ್ಳತನದ ಅನ್ನ ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಧುವಿಗೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿತ್ತು.

-ಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ

ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾ

ಊಟ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು?

ಯಾಮ ಮಧ್ಯೇನ ಭೋಕ್ತವ್ಯಮ್, ಯಾಮ ಯುಗ್ಮಂ ನ ಲಂಘಯೇತ್ |

ಯಾಮ ಅಂದರೆ ಮೂರು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ. ಒಮ್ಮೆ ಊಟ ಆದರೆ, ಆನಂತರ ಮೂರು ಘಂಟೆ ಆಹಾರ ಸೇವಿಸಬಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಆರುಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಖಾಲಿ ಇಡಬಾರದು. (ರಾತ್ರಿಯ ನಿದ್ರಾಕಾಲವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ.)

ಶಾಂಕರ ಸಪ್ತಾಹ- ಪ್ರವಚನ

ವರದಿ:- ಪ್ರೊ. ನಾಗರಾಜ ಪದಕೆ, ಹಾವೇರಿ.

ದಿನಾಂಕ ೧೮-೧೨-೨೦೦೦ ರಿಂದ ೨೪-೧೨-೨೦೦೦ ದ ವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಯಡತೂರ ಶ್ರೀ ಯೋಗಾನಂದೇಶ್ವರ ಸರಸ್ವತಿ ಮಠಾಧೀಶರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಭಾರತಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಭಾರತಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ನ ಮುಖಾಂತರ ಆಚರಿಸಲಾದ “ಶಾಂಕರ ಸಪ್ತಾಹ”ದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪೂಜ್ಯ ವಿರಾಜೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮೀಶ್ರೀಗಳವರು ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಾಂತಯೋಗಾಶ್ರಮ, ಜಿನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ಜಯನಗರ ಶಂಕರಜಯಂತಿ ಮಂಡಳಿ, ೨ ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ಜಯನಗರ, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಮಠ, ಶಂಕರಪುರಂ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಶ್ರೀಯವರು ನೀಡಿದ ಪ್ರವಚನಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸಾರಾಂಶದ ವರದಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ಕರ್ಮಭೂಮಿ ಭಾರತವು ಅನೇಕ ಮಹಾಪುರುಷರ ಅವತಾರ ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ. ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಯಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತ ವರಾಹ, ನಾರಸಿಂಹ, ಪರುಷರಾಮ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಆವೀರ್ಭವಿಸಿ ದುಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಟ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವೆಸಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧರ್ಮವಿರೋಧಿ ಅಸುರೀ ಶಕ್ತಿಗಳ, ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೬ ರಿಂದ ೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಷೀಣವೆಂದು ಒದಗಿ ಬಂದಿದ್ದು, ಆಗ ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮ ಚುರುಕುಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧಯುಗಗಳನ್ನು ಆಸೆದ ಅನಾಧರಗಳಿಂದ ಧಕ್ಕರಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ವೇದಗಳನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯದಿಂದ ದೂರುವ ಚಾರ್ವಾಕ ಮತ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಗೊಂಡಿತ್ತು ಮತ್ತು ಶಾಕ್ತ, ಗಣಪತ್ಯ, ಸೌರ, ಪಾಶುಪತ, ಕಾಪಾಲಿಕ ಮುಂತಾದ ಮತಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಂತ್ರಸಾಧನೆ, ಪ್ರಾಣಬಲಿ, ಉಗ್ರವಾಮಚಾರ ಸಾಧನೆ, ಭಗ ಪೂಜೆಗಳಿಂದ ಜನ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ, ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ಅವನತಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಡಾಂಬಿಕ ಪೊಳ್ಳು ಕರ್ಮಾಚರಣೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಬಲಿ, ಅಕರ್ಮಣ್ಯತೆ, ಅವೈದಿಕ ದರ್ಶನಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನಾಸ್ತಿಕತೆ ಉಂಟಾಗಿದ್ದಿತು. ಬೌದ್ಧಮತ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ನೈರಾತ್ಮವಾದ ಶೂನ್ಯವಾದ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಜನರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಸೆಳೆಯಲು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ಜೈನಮತ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ವೇದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಧಕ್ಕರಿಸಿ ಈಶ್ವರಾಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಅಲೌಕಿಕಪೂರ್ಣ ಅವತಾರವಾಯಿತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ. (೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ). ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಿತದ ೩೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯ,

ಜ್ಞಾನ, ತರ್ಕಬದ್ಧ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಭಾರತದ ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ, ಉಪನಿಷತ್‌ಗಳ ಮೂಲ ತಿರುಳಾದ ಆದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಆವೈದಿಕ ದರ್ಶನಗಳನ್ನು (ಮತಗಳನ್ನು) ವಾಕ್‌ಶಸ್ತ್ರ ಬಲದಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ, ಭಾರತದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಂಚರಿಸಿ, ೪ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ೪ ಆಮ್ನಾಯ ಧರ್ಮಪೀಠಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರಕ್ತ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸನಾತನ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ ಯತಿವರೇಣ್ಯರು ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರು. ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನು ಒಂದು ತತ್ತ್ವ (ಆದ್ವೈತ) ಒಂದು ಧರ್ಮ(ವೈದಿಕ) ಮತ್ತುಒಂದು ಭಾಷೆ (ಸಂಸ್ಕೃತ) ಎಂಬ ಏಕ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣ ಮಾಡಿದರು.

ಆದ್ವೈತ, ದ್ವೈತ, ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ, ಭೇದಾಭೇದ, ಸಾಂಖ್ಯ, ಚಾರ್ವಾಕ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಆದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕಿರುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೇನು? ಶಾಂಕರ ವೇದಾಂತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸನ್ನ ಗಂಭೀರವೂ, ಉತ್ತಂಗ ಶಿಖರಪ್ರಾಯವೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಮೂಲಭೂತ ವೇದೋಪನಿಷತ್‌ಗಳ ತಿರುಳಾದ ಆದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲ ಇತರೇ ದಾರ್ಶನಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಬೇಕು.

ಇತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ದರ್ಶನಗಳು ಜೀವಿಗಳಾದ ನಾವು ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುವ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವೇಚಿಸಿ ತತ್ತ್ವ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿವೆ. ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು (ಜೀವರು) ಕೇವಲ ಎಚ್ಚರದಿಂದ (ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆ) ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ, ಕೇಳುವ, ಅನುಭವಿಸುವ, ಆಸ್ವಾದಿಸುವ, ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರಪಂಚ (ಸಂಸಾರ) ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಶಾಶ್ವತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ತನಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು (ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ) ಹಾಗೂ ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ (ಸುಷುಪ್ತಿ) ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಅರಿವಿನ ಅನುಭವವೂ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಲಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಸಲಾರದ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು? ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪಂಚದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಲಯವಾದಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಅಂತಃಸಾಕ್ಷೀರೂಪನಾದ ಚೈತನ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವಾಗಿರುವುದಲ್ಲವೆ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸುಷುಪ್ತಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಸುಖವಾಗಿ, ಪ್ರಶಾಂತನಾಗಿ, ಆನಂದದಿಂದ ನಿದ್ರಿಸಿದ್ದೆ, ಈಗ ತಾನೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು ಅಂತ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳು ಭಗವದ್ ಗೀತಾ ಹಾಗೂ ಉಪನಿಷತ್ ಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ತಮ್ಮಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಭಾಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ (ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯ) ಈ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಗಳ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕೇವಲ ಜಾಗೃತ್ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುವ ಪ್ರಪಂಚ ಅಶಾಶ್ವತ, ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಬದಲಾಗುವಂತಹದ್ದು, ಒಂದಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ನಾಶವಾಗುವಂತಹದ್ದು, ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ಮಿಥ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪದ್ದು,

ತೋರಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಗ್ರಾಹ್ಯವಾದಂತೆ (ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಸತ್ಯ) ಕಂಡುಬರುವುದು, ಭ್ರಾಂತಸ್ವರೂಪದ್ದು. ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಆತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪ ಸ್ಥಿತಿಯ ಅನುಭವವಾದಾಗ, ಆತ್ಮನೇ ನಿತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ, ಅನಾದಿ, ಅನಂತ, ನಿರ್ಗುಣ, ಕಾಲಾತೀತ, ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಉಕ್ತಿಯಾದ “ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಂ ಜಗನ್ಮಿಥ್ಯಾ, ಜೀವೋ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ನಾ ಪರಃ” ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಅದ್ವೈತ ಕಲ್ಪನೆ ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಗಾಳಿಗೋಪುರ, ತರ್ಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಅಮೂರ್ತವಾದರೂ, ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ತತ್ಪರತೆಯಿಂದ, ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಾಧನಾ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದ ಸೋಪಾನಗಳು, ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ನಿತ್ಯಾನಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿವೇಕ, ಇಹಾಮಾತ್ರ ಫಲಭೋಗ, ವಿರಾಗ, ಶಮದಮಾದಿ ಷಟ್ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಧಕನು (ಮುಮುಕ್ಷುವು) ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೇ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ.

ವಿದ್ಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು? ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಈ ಶರೀರ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಇವೆಲ್ಲವೂ “ನಾನು” ಅನ್ನುವ ಅಹಂಭಾವವೇ (ಅಹಂಕಾರ) ಅವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನ. ಇದನ್ನೇ ದೇಹಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇವು ಯಾವುದು “ನಾನು” ಅಲ್ಲವಾದರೆ “ನಿಜವಾದ ನಾನು” (Higher Self) ಯಾರು? ಅದು ನಿತ್ಯ ಶಾಶ್ವತ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿ, ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಅರಿತು ಅನುಭವಿಸುವುದೇ ನಿಜವಾದ ವಿದ್ಯೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸತ್ಯವಾದ “ನಿಜವಾದ ನಾನು” “ನಿಜವಲ್ಲದ ನಾನು” ಹೇಗಾದ? ಈ ಶಂಕೆ ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ಅದರ ವಿವೇಚನೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಗಾಢ ಕತ್ತಲೆ ನಮಗೆ ಅನುಭವ ವೇದ್ಯ, ಆದರೆ ಕತ್ತಲೆ ಅಂದರೆ ಏನು? ಅದರ ಪರಿಭಾಷೆ ಏನು? ಅದು ಹೇಗೆ ಬಂತು? ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗಾಢ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ದೀಪ ಹೊತ್ತಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕತ್ತಲೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಲಸಾಧ್ಯ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ದೀಪವಿದ್ದಾಗ ಕತ್ತಲೆ ಇಲ್ಲ. ದೀಪ ಆರಿಹೋದಾಗ ಕತ್ತಲೆ ಬಂತು. ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಅವಿದ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ , ವಿಚಾರ ನಿರರ್ಥಕ. ವೃಥಾ ಕಾಲಹರಣೆ. ಅದನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಕತ್ತಲೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತೆಂಬ ವಿಚಾರವೃಥಾ. ಅದು ಮೂರ್ಖತನ. ಏಕೆಂದರೆ ಕತ್ತಲೆಗೆ ನಿಜವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ದೀಪದ ಅಭಾವವೇ ಕತ್ತಲೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಯಾಕೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಚಿಂತಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದ ಪಥದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಕಪಿಲೋಪದೇಶ - ಭಾಗ ೫

ಸ್ವಾಮೀ ಪದ್ಮನಾಭನಂದ, ಹೃಶೀಕೇಶ.

ದೇವಹೂತಿಯು ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಯೋಗ ಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಧ್ಯಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಳು.

ಭಕ್ತಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೆ ಮಾರ್ಗ ಬ್ರೂಹಿ ವಿಸ್ತರಶಃ ಪ್ರಭೋ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೨

ಹೇ ಪ್ರಭುವೇ ದಯಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯೋಗವನ್ನು ವಿಷದವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡು.

ತಾಯಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದರು.

ಭಕ್ತಿಯೋಗೋ ಬಹುವಿಧೋ ಮಾರ್ಗೋ ಭಾಮಿನಿ ಭವತಃ |

ಸ್ವಭಾವಗುಣಮಾರ್ಗೇಣ ಪುಂಸಾಂ ಭಾವೋ ವಿಭದ್ಯತಃ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೨

ಹೇ ಜನನಿ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಭಕ್ತನ (ಸಾಧಕನ) ಸ್ವಭಾವಜನ್ಯ ಗುಣಕ್ಕೆ (ತಾಮಸಿಕ, ರಾಜಸ ಹಾಗೂ ಸಾತ್ವಿಕ) ತಕ್ಕಂತೆ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ೪ ವಿಧ ಭಕ್ತರಿದ್ದಾರೆ. ತಾಮಸಭಕ್ತ, ರಾಜಸಿಕ ಭಕ್ತ, ಸಾತ್ವಿಕ ಭಕ್ತ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗುಣ ಭಕ್ತ.

ಅಭಿಸಂಧಾಯ ಯೋ ಹಿಂಸಾಂ ದಂಭಂ ಮಾತ್ಸರ್ಯಮೇವ ವಾ |

ಸರಂಭಭಿನ್ನ ದೃಗ್ ಭಾವಂ ಮಯೀ ಕೃತ್ಯಾತ್ ತಾಮಸಃ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೩

ಯಾರು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರಿಯೂ, ಮದಮತ್ತನೂ, ಆಷಾಢಭೂತಿಯೂ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಭರಿತನೂ ಆಗಿದ್ದು ನನ್ನನ್ನು (ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು) ತನಗಿಂತ ಬೇರೆ ಎಂಬ ದ್ವೈತ ಭಾವದಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಹವನು ತಾಮಸಿಕ ಭಕ್ತ. ಅವನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲಾರ, ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರನಿಷೇಧಿತ ಕರ್ಮ ಎಸಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಿಷಯಾನಭಿಸಂಧಾಯ ಯಶ ಐಶ್ವರ್ಯಮೇವ ವಾ |

ಅರ್ಚಾದಾವರ್ಚಯೇದ್ವೋ ಮಾಂ ಪೃಥಗ್ಭಾವಃ ಸ ರಾಜಸಃ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೪.

ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ತನಗಿಂತ ಭಿನ್ನವೆಂದು ದ್ವೈತ ಭಾವಯುಕ್ತನಾಗಿ, ಕೇವಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳ ಆಸೆಯಿಂದ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಕೀರ್ತಿ, ಗೌರವ, ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ (ಪ್ರತೀಕೋಪಾಸನೆ) ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಹವನು ರಾಜಸಿಕ ಭಕ್ತ.

ಕರ್ಮನಿರ್ಹಾರಮುದ್ದಿಶ್ಚ ಪಂಸಿನ್ ವಾ ತದರ್ಪಣಮ್ |

ಯಜೇದ್ಯಪ್ಯವ್ಯಮಿತಿ ವಾ ಪೃಥಗ್ಭಾವಃ ಸ ಸಾತ್ವಿಕಃ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೧೦

ಯಾರು ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನಿಂದ ಭಿನ್ನವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರಾರ್ಪಣ ಮಾಡುತ್ತ, ಕೇವಲ ಕರ್ತವ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನಿರಂತರ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅಂತಹವನು ಸಾತ್ವಿಕ ಭಕ್ತ.

ಮದ್ಗುಣ ಶೃತಿಮಾತ್ರೇಣ ಮಯಿ ಸರ್ವಗುಹಾಶಯೇ |

ಮನೋಗತಿರವಿಚ್ಛಿನ್ನಾ ಯಥಾ ಗಂಗಾಂಭಸೋಽಬುದ್ಧೌ |

ಲಕ್ಷಣಂ ಭಕ್ತಿಯೋಗಸ್ಯ ನಿರ್ಗುಣಸ್ಯ ಹೃದಾಹೃತಮ್ |

ಅಹೇತುಕೃಪ್ಯವಹಿತಾ ಯಾ ಭಕ್ತಿಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮೇ | ಭಾಗವತ. ೩.೨೯.೧೧-೧೨

ಯಾವ ಭಕ್ತ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಗುಣಗಳಿಗೆ ಅತೀತನಾಗಿ, ಸದಾ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸಿಟ್ಟವನಾಗಿ, ಗಂಗಾನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತ ಹರಿಯುತ್ತ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರಿ ಐಕ್ಯಹೊಂದುವುದನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ನನ್ನ ವಿಭೂತಿ ಲೀಲೆಗಳ ಗುಣಗಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಂತಹ ಭಕ್ತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಕ್ತಾಗ್ರಣಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಆಶಾವರ್ಜಿತನಾಗಿ, ಅಪಾರ, ದೃಢ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಅನಂತ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಆತನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತಾನೆ. (ನಿರ್ಗುಣ ಭಕ್ತ)

ಸಾಲೋಕ್ಯಸಾರ್ಥ ಸಾಮೀಪ್ಯಸಾರೂಪ್ಯಕೃತ್ಪ್ರಕೃತಃ |

ದೀಯಮಾನ ನ ಗೃಹ್ಲಂತಿ ವಿನಾಮತ್ನೇವನಂ ಜನಾಃ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೧೩

ಅಂತಹ ಭಕ್ತಶ್ರೇಷ್ಠನಿಗೆ ಏ ವಿಧವಾದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ದಯಪಾಲಿಸಿದರೂ, ಅಂದರೆ ಸಾಲೋಕ್ಯಮುಕ್ತಿ (ದೈವಸಾನಿಧ್ಯ ಅಥವಾ ವೈಕುಂಠವಾಸ), ಸಾರ್ಥ ಮುಕ್ತಿ (ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಕಲವಶ್ವರೂಪಾಪ್ತಿ), ಸಾಮೀಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿ (ಭಗವಂತನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರಂತರವಾಸ) , ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿ (ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಗುವುದು) ಎಂಬ ಏ ವಿಧ ಮುಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಚ್ಛಾರಹಿತನಾಗಿ, ಅತಿಶಯ, ನಿರ್ವಾಙ್ಮ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ನನ್ನ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಸದಾ ಆನಂದಮಯ, ಶಾಂತಮಯನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಸ ವಿವ ಭಕ್ತಿಯೋಗಾಖ್ಯ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಉದಾಹೃತಾ |

ಯೇನಾತಿವಜ್ಞ ತ್ರಿಗುಣಂ ಮದ್ಯಾವಾಯೋಪಪದ್ಯತೆ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೧೪

ಇಂತಹ ಉದಾತ್ತ, ಉತ್ತಂಗ, ತೀರ್ವ ನಿರ್ಮಲಾನಂದ ಚಿತ್ತದ ಪರಿಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ಭಕ್ತಗ್ರಣಿಯು ತ್ರಿಗುಣಾತೀತನಾಗಿ, ಆತ್ಮಂತಿಕವಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯ ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತ ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಹೇ ಜನನಿ, ಇಂತಹ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಭಕ್ತಿಯೋಗಾಚರಣೆ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಠಿಣಸಾಧನೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಭಕ್ತನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯ ನಂಬಿಕೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಈ ಸಾಧನಗಳಾವುವು ಎಂದರೆ,

ನಿಷೇವಿತೇಮಾನಿಮಿತ್ತೇನ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಮಹೀಯಸಾ |
ಕ್ರಿಯಾಯೋಗೇನ ಶಾಸ್ತ್ರೇಣ ನಾತಿಹಿಂಸ್ರೇಣ ನಿತ್ಯಶಃ |
ಮದ್ವಿಷ್ಣಯ ದರ್ಶನಶಾಸ್ತ್ರಪೂಜಾಸ್ತುತ್ಯಭವಂದನೈ |
ಭೂತೇಷು ಮದ್ಭಾವನಯಾ ಸತ್ಸನಾಸತ್ಸನಾಸಂಗಮೇನ ಚ |

ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೧೫-೧೬

ಮೊದಲು ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾರನ್ನೂ ಹಿಂಸಿಸಕೂಡದು. ಪವಿತ್ರಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸುತ್ತ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಆತನನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತ ಸರ್ವತ್ರ, ಸದಾಕಾಲ ಸಮಭಾವದಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಲಾಲಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಮಹತಾಂ ಬಹುಮಾನೇನ ದೀನಾನಾಮನುಕಂಪಯಾ |
ಮಯ್ಯಾ ಚೈವಾತ್ಮತುಲ್ಲೇಷು ಯಮೇನ ನಿಯಮೇನ ಚ ||
ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾನು ಶ್ರವಣಾನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನಾಚ್ಚ ಮೇ |
ಆರ್ಜವೇನಾರ್ಯಸಂಗೇನ ನಿರಹಂಕ್ರಿಯಯಾ ತಥಾ ||

- ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೧೭-೧೮.

ಇಂತಹ ಭಕ್ತನು (ಸಾಧಕನು) ಮೇಲಟ್ಟಿದ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಸದಾ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಇತರರಲ್ಲಿ ದಯೆ, ಕರುಣೆ, ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಯಮದ ೫ ಅಂಗಗಳು ಹಾಗು ನಿಯಮದ ೫ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಹಾಗು ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತನಾಗಿ, ನಿಯಮಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ನನ್ನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತ, ಭಜಿಸುತ್ತ ಸತ್ಪುರುಷರ, ಸಂತಮಹಾನುಭಾವರ ಸತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾಗಿರಬೇಕು. ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಸಾಧಕನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತ ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟವನಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಯೋಮಾಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಸಂತಮಾತಾನ್ಮಮೀಶ್ವರಮ್ |

ಹಿತ್ವಾರ್ಬಾಂ ಭಜತೆ ಮೌಢ್ಯಾದ್ ಭಸ್ಮನೈವ ಜುಹೋತಿಷಃ ||

ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೨೨

ಹೇ ಮಾತೆ, ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರತೀಕೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಮೂರ್ತಿಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಸ್ಥನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತರೆ, ಅಂತಹ ಪೂಜೆ ಕೇವಲ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಅರ್ಘ್ಯದಂತೆ ನಿಷ್ಫಲ.

ದ್ವಿಷತಃ ಪರಕಾಯೋ ಮಾಂ ಮಾನಿನೋ ಭಿನ್ನದರ್ಶಿನಃ |

ಭೂತೇಷು ಬದ್ಧವೈರಸ್ಯ ನಮನಃ ಶಾಂತಿಮೃಚ್ಯತಿ || ಭಾಗವತ ೩.೨೯.೨೩.

ಅಹಂಕಾರಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೋವು ಹಿಂಸೆ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ನನ್ನನ್ನೇ ದ್ವೇಷಿಸಿದಂತೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಟಸ್ಥನಾಗಿ ನಾನಿರುವೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ, ತೊಂದರೆ ನೀಡುತ್ತ ಸದಾಕಾಲ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೂ ಅಂತಹ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮನಶ್ಶಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಹೃದಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವವರೆಗೂ ಪ್ರತೀಕೋಪಾಸನಾ ವಿಧಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು.

ಅಥ ಮಾಂ ಸರ್ವಭೂತೇಷುಭೂತಾತ್ಮಾನ್ ಕೃತಾಲಯಮ್ |

ಅರ್ಹಯೇಧ್ಯಾನ್ಮಮಾನಾಭ್ಯಾಂ ಮೈತ್ಯಾಭಿನ್ನೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ || ಭಾಗವತ. ೩.೨೯.೨೪.

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇ ಮಾತೆ, ಸರ್ವಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತು, ಕರುಣೆ, ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಸರ್ವರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತ, ಪ್ರೇಮ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತ ನನ್ನನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು.

ಈ ಭಕ್ತಿಯೇಗದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ವಿಷದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಈ ರೀತಿ ಭಗವಾನ್ ಕಪಿಲ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಭಕ್ತಿಯೇಗದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಜನನಿಯಾದ ದೇವಹೂತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ಉಪದೇಶವು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ, ೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ನೀಡಿದ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿದೆ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ೧೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ (ಭಕ್ತಿಯೇಗ) ಕೊನೆಯ ೮ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅಮೃತಾಷ್ಟಕವೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿವೆ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು.)

ಆತ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ವಿಲಾಸ:-೩

(ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರ ವಿರಚಿತ)

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ: ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ. ನಿರೂಪಣೆ: ಪ್ರೊ. ಕಾಂಚನಾ ನಟರಾಜನ್, ದೆಹಲಿ.

ಅನುವಾದ: ಪ್ರೊ. ನಾಗರಾಜ ಪದಕಿ.

ಶ್ರೀದೇಶಿಕ ವರಕರುಣಾ ರವಿಕರ ಸಮ ಪೋಹಿತಾಂತರ ಧ್ಯಾನಃ |

ವಹರನ್ ಮಸೂರಿವರ್ಯೋ ನಿರವಧಿಕಾನಂದ ನೀರಧಾವಾಸ್ತೇ || ೧೦ ||

ಸದ್ಗುರುವಿನ ಅನುಪಮ ಕರುಣೆಯುಂಟು ಜಾಡ್ವಲಮಾನವಾದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ (ತನ್ನ) ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಿದ ಯತಿಯೊಬ್ಬನು (ಅಂದರೆ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರು ತಮ್ಮನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ) ಎಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ಆನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಜನಿವಿಪರೀತ ಕ್ರಮತೋ ಬುದ್ಧಾ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ ಪಂಚಭೂತಾನಿ |

ಪರಿಶಿಷ್ಟಮಾತ್ಮ ಭೂತತ್ವಂ ಪಶ್ಯನ್ಯಾಸ್ತೇ ಮುನಿಃ ಶಾಂತಃ || ೧೧ ||

ಯತಿವರನು, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಆವರಣಗಳನ್ನು ಲಯಿಸುತ್ತ (ನಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತ) ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯಮಾಡುತ್ತ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ನಿರ್ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಳಿದು ಬರುವ ಅವಿಂಶ, ಅನಾದಿ, ನಿರವಯವ ಆತ್ಮತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ಥಿತನಾಗಿ, ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ, ಶಾಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರ “ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ” ಯ ೧೫೩ ನೇ ಶ್ಲೋಕ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಮುಂಜಾದಿಷೀಕಾಮಿವ ದೃಶ್ಯವರ್ಗಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಂಚಮಾತ್ಮಾ ನಮಸಂಗಮಕ್ರಿಯಮ್ |

ವಿವಿಚ್ಛ ತತ್ರ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ ಸರ್ವಂ ತದಾತ್ಮನಾ ತಿಷ್ಠತಿ ಯಃ ಸ ಮುಕ್ತಃ ||

ಮುಂಜವೆಂಬ ಹುಲ್ಲಿನ ಎಳೆಗಳಿಂದ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ದಂಟನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂತೆ ಯಾರು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ, ಸಂಗರಹಿತನೂ, ಕ್ರಿಯಾಶೂನ್ಯನೂ ಆದ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಆ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆನಾತ್ಮವರ್ಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಲಯಗೊಳಿಸಿ, ಆ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನೇ ತಾನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನೋ ಅಂತಹವನೇ ಮುಕ್ತ ಸ್ವರೂಪನು. (ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ಅಥವಾ ಜೀವನುಕ್ತನು.)

ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಭಗವದ್‌ಗೀತೆಯ ೫ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ “ನೈವ ಕಿಂಚಿತ್ ಕರೋಮಿ ಇತಿ” ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ, “ಬ್ರಹ್ಮಕೃತ್ಯಾಧ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ...” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದವರೆಗೆ (೫-೮-೧೦) ಭಗವಂತನ ಆದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮೂಲ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಮಾನವ ಜೀವಿಯ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ, ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ದೇಹ, ಬುದ್ಧಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು, ಅಹಮಿಕೆ, ಗರ್ವ, ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ

ಆತ್ಮನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ತಾನು, ತಾನಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷೀಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥನಾಗಿ, ಜೀವನುಕ್ತನು ಆಗುವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರ ವೃತ್ತಿ. ದೇಹ ಮೃತಹೊಂದಿದನಂತರ, ಈ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನ ಆಸಾಧ್ಯ. ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಈ ಆತ್ಮನುಭವ ಸ್ಥಾನುಭವದಿಂದ, ನಿರಂತರ ನಿಷ್ಕಾಮಯುಕ್ತ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಆಶಾಶ್ವತ, ಜಡ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಜೀವನುಕ್ತನ ಲಕ್ಷಣ. ಎಲ್ಲರೀತಿಯ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಅತೀತನಾಗಿ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವನೇ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ. (ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿ) ಇದು ತುರಿಯಾತೀತವಾದ ಭೂಮಿಕೆ. ನಂತರ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಮುಂಡಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಯಃ ಸರ್ವಜ್ಞಃ ಸರ್ವವಿದ್ಯಸ್ಯೈಷ ಮಹಿಮಾ ಭುವಿ ।

ದಿವ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುರೇ ಹ್ಯೇಷ ವ್ಯೋಮ್ನಾತ್ಮಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ ॥

(ಮುಂಡಕೋಪನಿಷತ್ ೨-೨-೭)

ಯಾರು ಸರ್ವಜ್ಞನೋ, ಸರ್ವವಿದನೋ, ಆತ್ಮನ ಸ್ವಸ್ವರೂಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನೋ, ಅಂತಹ ಆತ್ಮನು ದಹರಾಕಾಶದಲ್ಲಿ (ಹೃದಯಾಕಾಶದಲ್ಲಿ) ಅನವರತ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಕರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಭಿದ್ಯತೇ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಶ್ಚಿದ್ಧಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ ।

ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ತಸ್ಮಿನ್ ದೃಷ್ಟೇ ಪರಾವರೇ ॥ (ಮುಂಡಕ ೨-೨-೯)

ಆ ಪರಾವರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ಮೇಲೆ, ಈತನ ಅವಿದ್ಯಾರೂಪದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೃದಯ ಗ್ರಂಥಿಯ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ವ ಸಂಶಯಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು. ಸರ್ವಕರ್ಮಗಳು ಅಂದರೆ, ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಸಂಚಿತವಾದ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮಗಳು, ಆಗಾಮೀ ಅನಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮಗಳೂ, ಕ್ರಿಯಾಮಾಣ ಕರ್ಮಗಳೂ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳೂ, ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕರ್ಮಗಳೂ, ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಿರಣ್ಮಯೇ ಪರೇ ಕೋಶೇ ವಿರಜಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಷ್ಕಲಮ್ ।

ತಚ್ಚುಭ್ರಂಜ್ಯೋತಿಷಾಂಜ್ಯೋತಿಸ್ಸದ್ಯದಾತ್ಮವಿದೋ ವಿದುಃ ॥ (ಮುಂಡಕ ೨-೨-೧೦)

ಹಿರಣ್ಮಯವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಆದ ಹೃದಯಕೋಶದಲ್ಲಿ, ಅವಿದ್ಯಾದಿ, ಕಲ್ಮಷವಿಲ್ಲದ ನಿರವಯವೂ, ನಿಸ್ಸಂಗವೂ, ನಿರತಿಷಯವೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮ (ಆತ್ಮ) ಇದೆ. ಅದು ಶಬ್ದಾತೀತ, ಗುಣಾತೀತ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಿತ, ಜ್ಯೋತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಜ್ಯೋತಿಯಾದ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯ. ಅಂತಹ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನನ್ನು ಆತ್ಮವಿದರು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ನ ತತ್ರ ಸೂರ್ಯೋ ಭಾತಿ ನ ಚಂದ್ರತಾರಕಂ ।

ನೇಮಾ ವಿದ್ಯುತೋ ಭಾಂತಿ ಕುತೋಽಯಮಗ್ನಿಃ ।

ತಮೇವ ಭಾಂತಮನುಭಾತಿ ಸರ್ವಂ, ತಸ್ಯ ಭಾಸಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ವಿಭಾತಿ ॥

(ಮುಂಡಕ ೨, ೨, ೧೧)

ಅಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಆ ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಮಿಂಚು, ಅಗ್ನಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಎಲ್ಲ ಜ್ಯೋತಿಗಳ ಜ್ಯೋತಿಯೇ ಆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಆತನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ.

ಬ್ರಹ್ಮವೇದಮಮೃತಂಪುರಸ್ತಾ ದ್ವಹಪಶ್ಚಾದ್ವಹದಕ್ಷಿಣತಶ್ಚೋತ್ತರೇಣ |

ಅಧಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಚ ಪ್ರಸೃತಂ ಬ್ರಹ್ಮವೇದಂ ವಿಶ್ವಮಿದಂ ವರಿಷ್ಠಮ್ ||

(ಮುಂಡಕ ೨-೨-೧೨)

ಮುಂದಿರುವುದು, ಹಿಂದಿರುವುದು, ದಕ್ಷಿಣ, ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಇರುವುದು, ಕೆಳಗೂ, ಮೇಲೂ ಇರುವುದು, ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೇ. ಸರ್ವವೂ ಸರ್ವತ್ರವೂ, ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮಮಯವೇ. ಈ ಜಗತ್ತು, ವಿಶ್ವ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಎಲ್ಲವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ, ಏಕೈಕವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಸರಿ. ಇದು ನಿಶ್ಚಿತ. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರ ೧೧ನೇ ಶ್ಲೋಕದ “ಜನವಿಪರೀತಕ್ರಮ”ದ ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಚಿಸೋಣ. ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮದಿಂದ ಅಮೃತ ನಿರ್ಗುಣ ವಿರಾಟ್‌ನಿಂದ ಸ್ಥೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯವರೆಗೆ ಆಗುವ ವಿಕಸನ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅಕುಂಚನ. ಪ್ರಶೋಪನಿಷತ್‌ನ ಎರಡು ಮಂತ್ರಗಳು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ.

ತಸ್ಮೈ ಸ ಹೋವಾಚ . ಇಹೈವಾಂತಃ ಶರೀರೇ ಪ್ರಭವಂತೀತಿ

(ಪ್ರಶೋಪನಿಷತ್ ೬-೨)

ಪಿಪ್ಪಲಾದನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನು. “ಹೇ ಸೋಮ್ಯ, ಯಾರಲ್ಲಿ ೧೬ ಕಲೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿರುವುವೋ, ಆ ಪುರುಷನು (ಪ್ರತ್ಯಗಾತ್ಮನು) ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಸ ಪ್ರಾಣಮ ಸೃಜತಃ ಚ ನಾಮ ಚ .. (ಪ್ರಶ್ನ ೬-೪)

ಆ ಪುರುಷನು, ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಪ್ರಾಣದಿಂದ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ಜ್ಯೋತಿ, ನೀರು, ಪೃಥ್ವಿ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು, ಅನ್ನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ಅನ್ನದಿಂದ ವೀರ್ಯ, ತಪಸ್ಸು, ಮಂತ್ರಗಳು, ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು.

ಸ ಯಥೇಮಾ ನದ್ಯಃ ತದೇಷ ಶ್ಲೋಕಃ . (ಪ್ರಶ್ನ ೬-೫)

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದ ವಿವಿಧ ನದಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಅಂಕುಡೊಂಕಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತ, ತಮ್ಮ ನಾಮ, ರೂಪಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿ, ಸಮುದ್ರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತ ಕುಚ್ಚಕಡೆಗೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಹೊಂದಿದಾಗ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು, ರೂಪ, ಆಕಾರ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುವೋ ಹಾಗೆ, ಈ ೧೬ ಕಲೆಗಳು (ಪ್ರಾಣ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ನೀರು ಇತ್ಯಾದಿ) ಸರ್ವಕ್ಕೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಆ ಪರಮ ಪುರುಷನನ್ನೇ ಹೊಂದಿ ಕೊನೆಗೆ ವಿಲೀನವಾಗುವವು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಧರಿಸಿರುವ, ಆ ಅವಿನಾಶಿ, ಅದ್ವಯ ಪರತತ್ವವೇ ಕಲಾಶೂನ್ಯನೂ ಅಮೃತನೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪ್ರಶೋಪನಿಷತ್‌ನ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಭಾವಾರ್ಥ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರ “ಜನಿವಿಪರೀತ ಕ್ರಮತೋ” ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅವಸ್ಥಾ ತ್ರಯಗಳಾದ ಜಾಗೃತ್, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಸುಷುಪ್ತಿಯ ಅವಲೋಕನ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವಶ್ಯಕ.

ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆಯೇ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಜೀವಿಯು ಗಾಢನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಥೂಲವೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದಂತೆ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಗೆ ಮರಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ, ಸ್ವಪ್ನಸ್ಥಿತಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೇ? ಕನಸುಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವೇ ಎಂದು ಅನುಭವ ವೇದ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಎಚ್ಚರವಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ನೋಡುವ, ಅನುಭವಿಸಿದ ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲರೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು, ಸುಖ, ಸಂತೋಷ ದುಃಖದ ಅವಸ್ಥೆಗಳು, ಹೆದರಿಕೆ, ಭಯ ದುಮ್ಮಾನದ ಕ್ಷಣಗಳು, ಎಲ್ಲವೂ ಅದೇರೀತಿ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೃಶ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡೂ ಅವಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಹೌದಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ, ಈ ಎರಡೂ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಸುಷುಪ್ತಿಗೂ ಆಜಿ ಇರುವ ೪ ನೇ ಭೂಮಿಕೆಯಾದ ತುರ್ಯಾಮೃತಕ್ಕೆ ತಲುಪುವುದು (ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿ). ಯುಕ್ತ ವಿವೇಕ, ವಿವೇಚನೆಗಳಿಂದ, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆತ್ಮಚೈತನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಶ್ವಚೈತನ್ಯ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದ ಬಹುದು. ಅವು ಎರಡೂ ವಿಭಿನ್ನ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಶೋಪನಿಷತ್‌ನ ಶ್ಲೋಕವಾದ “ಇಹೈವ ಅಂತಃ ಶರೀರೇ...” ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಆ ಪರಮ ಪುರುಷನೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಂಚಭೂತಗಳೂ, ಪ್ರಹ್ಲಾಡವೂ, ಜೀವಿಗಳೂ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರ, ವಿಚಾರಗಳೂ, ಆಲೋಚನೆಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ, ಅವುಗಳ ಕ್ಷಮತೆಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಗಳೂ, ಎಲ್ಲ ಲೋಕಗಳೂ, ಉಪಾಸನಾವಿಧಿಗಳೂ, ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಪರತತ್ವ, ಪರಮ ಪುರುಷನಿಂದಲೇ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ (೧೧ನೇ ಶ್ಲೋಕ) ಬಳಸಲಾದ ‘ಮುನಿ’ ಪದವು ‘ಮೌನ’ಪದದಿಂದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೌನಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಮೌನವೆಂದರೆ ‘ಮನನ’. ಅಂದರೆ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ಬಂದ ಉಪದೇಶ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳ ನಿರಂತರ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿ ಸದಾ ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವುದು. ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಮೌನವಾಗಿರುವುದು ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರು ಸದಾ ಕಾಷ್ಠಾಮೌನಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಸೃಷ್ಟಿಶಕ್ತನ ಎದರು ಆ ಪರತತ್ವದ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ

ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ, ಆ ಪರಮ ಪುರುಷನ ಬಗ್ಗೆ ಅನಂದಮಯರಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಾಡಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆತ್ಮಾರಾಮರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಲ ಸಜ್ಜನನಾದ ಧರ್ಮಭೀರುವಾದ ರಾಜನೊಬ್ಬ ಅವರನ್ನು ಸದಾ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಅವರು, ದಿವ್ಯನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾನದಿಂದ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ಸಹ ಅವರು ಏನನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಆತನ ನಿಷ್ಠೆ, ಭಕ್ತಿ, ಸದ್ವರ್ತನೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಕರುಣೆಗೊಂಡು, ಸುಪ್ರೀತರಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ರಹಸ್ಯವಾದ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು, ನದೀ ದಡದ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಆತನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಪುದುಕೊಟ್ಟಿಯ ಆ ರಾಜನ ವಂಶಸ್ಥರು ಇಂದಿಗೂ ಆ ಪವಿತ್ರ ಮರಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿ, ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರು “ಶಿವ ಮಾನಸ ಪೂಜಾ” ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಬಾಹ್ಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಪೂಜೆಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ.

ತಸ್ಮಾತ್ ವಾ ಎತಸ್ಮಾತ್ ಆತ್ಮನಃ ಆಕಾಶಾತ್ ಸಂಭೂತಃ ।

(ಐತರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ ೨-೧)

ಈ ಆತ್ಮನಿಂದಲೇ ಆಕಾಶವು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆಕಾಶದಿಂದ ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ನೀರು, ನೀರಿನಿಂದ ಪೃಥ್ವಿ ಎಲ್ಲವೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದವೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ, ಆತ್ಮನಿಂದಲೇ ಆ ಆತ್ಮನೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದಹರ ಪುಂಡರೀಕದಲ್ಲಿ (ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ) ನಿವಾಸಿಯಾಗಿರುವನು, ಪರಮ ಚೈತನ್ಯ ತತ್ವವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ಮವಾದರೆ, ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಹಾರಕ್ರಮವು (ಅಕುಂಚನಕ್ರಮ) ನೆರವೇರುವುದು. ಇದೇ ಜನಿವಿಪರೀತ ಕ್ರಮ.

ಈ ಅಕುಂಚನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಎಚ್ಚರದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಶರೀರ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯವಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯೆ. ಸತ್ಯದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ದೇಹ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧಿಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ (ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ) ಹಾಗೂ ಆಕಾಶವು ವಿಶ್ವಾತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರತತ್ವದ ಅವರಣ.

ಈ ಪರಮತತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಭಗವದ್‌ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿದೆ. ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರಣಾಗತಿಯಿಂದ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಓದುವುದರಿಂದ, ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ, ಆತನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾಗಬಹುದು.

ಭಕ್ತಿ ಶರಣಾಗತಿಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, “ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ ಭವ....” ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷೀ ಭಾವದಿಂದ ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರನಾಗಿ, ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಗಾಢ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಾಂತಿ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಜಾಗೃತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ದೇಹಾತ್ಮಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ, ಅಹಮಿಕೆಯಿಂದ, ಬೇರ್ಪಟ್ಟು, ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ತಾನು ದೂರವಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾಗಿ ಸ್ಥಿತನಾದರೆ, ಅದೇ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದದ ಸ್ಥಿತಿ.

ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಪಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಹವಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಗ್ನೌ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಹುತಮ್ /

ಬ್ರಹ್ಮೈವ ತೇನ ಗತವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮಸಮಾಧಿನಾ || (ಭಗವದ್ ಗೀತಾ ೪-೨೪)

ಅರ್ಪಣೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಹವಿಸ್ಸೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದಿಂದಲೇ ಹೋಮ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಕರ್ಮದ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವುದು ಸಹ ಬ್ರಹ್ಮವೇ.

ಅಂದರೆ, ಜೀವನುಕ್ತನಾದ ಜ್ಞಾನಿಗೆ ಯಾವ ಕರ್ಮ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೇ. ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಅಕರ್ಮದ ಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

ಕರ್ಮಣ್ಯಾಕರ್ಮ ಯಃ ಪಶ್ಯೇದಕರ್ಮಣಿ ಚ ಕರ್ಮ ಯಃ /

ಸ ಬುದ್ಧಿ ಮಾನ್ ಮನುಷ್ಯೇಷು ಸ ಯುಕ್ತಃ ಕೃತ್ಸು ಕರ್ಮಕೃತ್ || (ಗೀತಾ ೪-೧೮)

ಯಾರು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಕರ್ಮವನ್ನೂ, ಅಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಾನೆಯೋ, ಅವನು, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನು. ಯುಕ್ತನು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದವನು, ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಇದಲ್ಲದೇ ಮೊದಲು ವಿವರಿಸಿದ ಭಗವದ್ ಗೀತೆಯ ೫ ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಶ್ಲೋಕವಾದ “ನೈವ ಕಿಂಚಿತ್ ಕರೋಮಿ....” ಇಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಭಾವಾರ್ಥವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಕರ್ಮವನ್ನು, ಅಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ನೋಡುವುದು (ಅರಿಯುವುದು) ಇದು ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಸ್ಥಿತಿ. ಇದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತಿರುವಾಗ ಶರೀರ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಸಂದರ್ಭ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಲಿಸಲು, ಕೈ, ಕಾಲುಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ತಲೆಯು ಮುಳುಗದೇ ನೀರಿನ ಮೇಲೆಯೇ ಇರುವಂತೆ, ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ದೇಹದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ದೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ತಾನು ಸರ್ವ ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾದ, ಆತ್ಮ ದೇಹದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ, ಬುದ್ಧಿಗೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ, ತಾನು ಬೇರ್ಪಟ್ಟ ಚೈತನ್ಯತತ್ತ್ವ, ಎಂಬ ಅರೀವೇ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ಥಿತಿ. ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸ್ಥಿತಿ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಪುನರ್ಜನ್ಮ -ಭಾಗ ೮

- ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಾಜೇಶ್ವರ.

(ರಾಜ ರಹುಗಣನಿಗೆ ಭಾರತಮುನಿಯ ಉಪದೇಶ)

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವಿಸಿ ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಪ್ರಪಂಚ (ಸಂಸಾರ) ಸ್ವಯಂ ಅನುಭವವೇದ್ಯವಾದ ಸತ್ಯವೆಂದು ತೋರುವುದಲ್ಲ? ಇದು ಹೇಗೆ ಭ್ರಾಂತಸ್ವರೂಪದ ಮಿಥ್ಯೆ ಎಂಬ ರಾಜನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಭಾರತಮುನಿಯು ಇಂತೆಂದನು.

“ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗಡಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಈ ಶರೀರೋತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಮಾನವಾಕಾರದಲ್ಲಿ ೨ ಕಾಲು, ೨ ಕೈ, ಹೊಟ್ಟೆ, ತಲೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ದೇಹ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಭೂ ತತ್ವದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಶರೀರ (ರಾಜ ರಹುಗಣ) ಇದೆ. ಈ ದೇಹವೇ “ನಾನು” ಎನ್ನುವ ಗರ್ವಭರಿತ “ಅಹಂ” ನಿಂದ ಯುಕ್ತನಾದ ನೀನು ನಾನು ಮಹಾರಾಜ ಎಂಬ ಮಿಥ್ಯಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ಗೌರವ, ರಾಜಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸುಖಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ, ಬಡಪಾಯಿಗಳಾದ ಬೋವಿಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗೆ , ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಾರೆ ಹಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳು, ಭೂತತ್ವದಿಂದಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ಅಸಂಖ್ಯ ನಾಮರೂಪ ಭೇದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಈ ಜೀವಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಸದಾ ಶಾಶ್ವತವೆ? ನೀನು ಸಹ ಶಾಶ್ವತನೆ? ಅಂದರೆ ಇವು ಸದಾಕಾಲ ಸರ್ದದಾ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದದೆ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು ಸತ್ಯವೆ? ಶರೀರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿನಗೂ ಈ ಬೋವಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಿದೆ? ಇವರೆದರು ನೀನು ಮಹಾರಾಜನೆಂಬ ಗರ್ವದಿಂದ ಬೀಗಿದರೂ, ನಿನಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ವಿದ್ವತ್ ಜನರ ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಆಟ ಸಾಗುವುದೆ? ರಾಜಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನೀನು ಆಹಂಕಾರದಿಂದ, ಅಧಿಕಾರ ಮದದಿಂದ ಮತ್ತನಾಗಿ ಕ್ರೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಯುಕ್ತವೆ?

ಅವಿದ್ಯಾಯಾ ಮನಸಾ ಕಲ್ಪಿತಾಸ್ತೇ ಯೇಷಾಂ ಸಮೂಹೇನ ಕೃತೋ ವಿಶೇಷಃ||

ವಿವಂ ಕೃಶಂ ಸ್ಥೂಲಮಣುಬೃಹದಸಶ್ಚ ಸಜ್ಜೀವಮಜೀವಮನ್ಯತ್ ||

(ಭಾಗವತ.೫.೧೨.೯)

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಮೂಲತಃ ಅಣುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಣುಗಳು ಸಂಯೋಗದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿ, ಈ ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ,

ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾವರ, ಜಂಗಮರಾಶಿಗಳಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಜೀವರಾಶಿಗಳಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪ ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ನಾನಾ ವಿಧ ರೂಪದಿಂದ ತೋರಿ ಬರುವ ಜಗತ್ತು, ಪರಮಾತ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ. ಎಲ್ಲವೂ ಆತನ ಮಾಯೆ. ಕಾಲ,ದೇಶ, ಕರ್ಮ, ವಿಧಿ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಮಾಯೆಯ ರೂಪಗಳೇ. ಎಂದೂ ಬದಲಾಗದೆ, ಅನಾದಿಯಾಗಿ, ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾಗಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ, ಎಲ್ಲಡೆಯಲ್ಲೂ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅನಂತತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತುವೇ ಆ ಪರಾತ್ಪರ ಪರಬ್ರಹ್ಮ

ರಹೂಗಣೈತತ್ತಪಸಾ ನ ಯಾತಿ ನ ಬಿಜ್ಜಯಾ ನಿರ್ವಪಣಾದ್ ಗೃಹಾದ್ವಾ |

ನ ಭೃಂದಸಾನೈವಜಲಗ್ನಿ ಸೂರ್ಯೈರ್ವಿನಾ ಮಹತ್ವಾದರಜೋಭಿಷೇಕಮ್ ||

(ಭಾಗವತ-೫-೧೨-೧೨)

ಹೇ ರಹೂಗಣನೇ, ಆ ಪರಾತ್ಪರ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಕೇವಲ ತಪಸ್ಸು, ಯಜ್ಞ, ದಾನ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಸೂರ್ಯ, ಜಲ, ಪೂಜೆಗಳಿಂದ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಮಹಾಋಷಿಗಳ ಸೇವನೆಯಿಂದ, ಸಂತರ ಉಪದೇಶಾಮೃತದಿಂದ, ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಾಧ್ಯ.

ಹೇ ರಾಜನ್, ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಮಹಾರಾಜ ಭರತನಾಗಿದ್ದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಂಡಕೇ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಮರಿಯ ಮೋಹದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಭಗವದ್ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರಿಂದ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಡೆದೆ. ಆದರೆ ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಹಾಗೂ ತಪಸ್ಸಿನ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಸ್ಮರಣೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಮಹರ್ಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದು, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದೊರೆತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುತ್ರವಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಪುನಃ ಮಾಡದಿರಲು, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಜಡನಂತೆ ಮೂರ್ಖನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವೆ, ಜೀವಿತದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾದ, ಈ ಜನನ- ಮರಣ- ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಸಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ, ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಒಂದೇ ಪರಮ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವೆ. ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಭ್ರಾಂತಿರೂಪವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ದೇಹಾತ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅತೀತನಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ನಗರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ನಗರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಡಲೆಯುವ ಲೋಭಿ ವರ್ತಕರಂತೆ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜನರು ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅನಂತ

ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮೃತ್ಯುವಿನೆಡೆಗೆ ಸದಾ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಭಯಂಕರ ಮಾಯೆಯ ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುವರು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು. ಡಕಾಯಿತರು ಬಂದು ಸರಸ್ವತವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹಣದಾಸೆಯಿಂದ ಹಣಗಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಿಡರು.

ಚಿರತೆ, ಹುಲಿ, ಹಾವು, ಕರಡಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಹೆಜ್ಜೆನುಗಳು ಕಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗಿಡದ ಮೇಲಿರುವ ಹೆಜ್ಜೆನಿನ ಗೂಡಿಗೆ ಜೇನಿನ ಆಸೆಯಿಂದ ದಾಳಿಯಿಡುವರು. ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ಮಿಥ್ಯಾರೂಪದ ಅಂದರೆ ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯವಲ್ಲದ, ಅಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿದರೂ ಸಹ ಅನೇಕ ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಸಹ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು, ಈ ಸಂಸಾರದ ಆಸೆ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡೇ ತಿರುಗುವವರು. ಭಗವಂತನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸಿದರೂ ಕೇವಲ ಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಹಣ, ಅಂತಸ್ತು, ಪುತ್ರ, ಪುತ್ರಿಯರು, ಉದ್ಯೋಗ, ಲಾಭ, ದೀರ್ಘ ಆಯಸ್ಸು, ದೇಹಾರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದ ಆಸೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವರು. ಮಾನವನಿಗೆ ಎಂದೂ ಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಆತನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ, ಮೃತಪಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಓಡಿಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವನು ಕಡು ಲೋಭದಿಂದ, ಆಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಟ್ಟ ಹಣವೆಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಾದನಂತರ, ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಾಗಿ, ವೃದ್ಧತಂದೆಯ ಜೀವನವೇ ನರಕವಾಗುವುದು. ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಿಂದ, ರೋಗದಿಂದ ಝರ್ಝರಿತನಾದಾಗ ಯಾರೂ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. “ಹೇ ರಾಜನ್ ಈ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಮಯಾಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬರಲಾರದಂತೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿರುವೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವುದು.”

ಭರತಮುನಿಯ ಉಪದೇಶಾಮೃತವನ್ನು ಶ್ರವಣದಿಂದ ಆಸ್ವಾದಿಸಿದ ರಾಜ ರಮಾಗಣಾಸು, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ದಂಡವತ್ ಪ್ರಣಾಮ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಇಂತೆಂದನು.

“ಹೇ ಯತಿವರನೇ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನೇ, ಸದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗೊಂಡ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯೇ, ನೋಡಲು ಮೂರ್ಖನಂತೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಪ್ರಜ್ಞಾನಘನನಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸ್ವರೂಪನೇ, ಪೂರ್ಣ ಮಧುರವಾದ ನಿನ್ನ ಉಪದೇಶದಿಂದ, ಧನ್ಯನಾದೆ. ಅಧಿಕ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ದೊರೆತರೂ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುನಿಪುಂಗವರ ಸತ್ಸಂಗದ

ಫಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಯತಿಶ್ರೇಷ್ಠರ ಸಹವಾಸ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಸದ್ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಚರಣ ಧೂಳಿನ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಆ ಜನ್ಮಾಂತರ ಪಾಪಕರ್ಮಫಲಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುವವು. ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಸಂಗದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ “ಈ ದೇಹವೇ ನಾನು” ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ದಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಹೇ ಮುನಿವರ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸುವೆ, ಆ ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಗಿಂತಲೂ- ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನ ಪ್ರೇಮ, ಕರುಣೆಯ ಅಮೃತ ಸಿಂಚನ ನಡೆಸಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ಮುನಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ.”

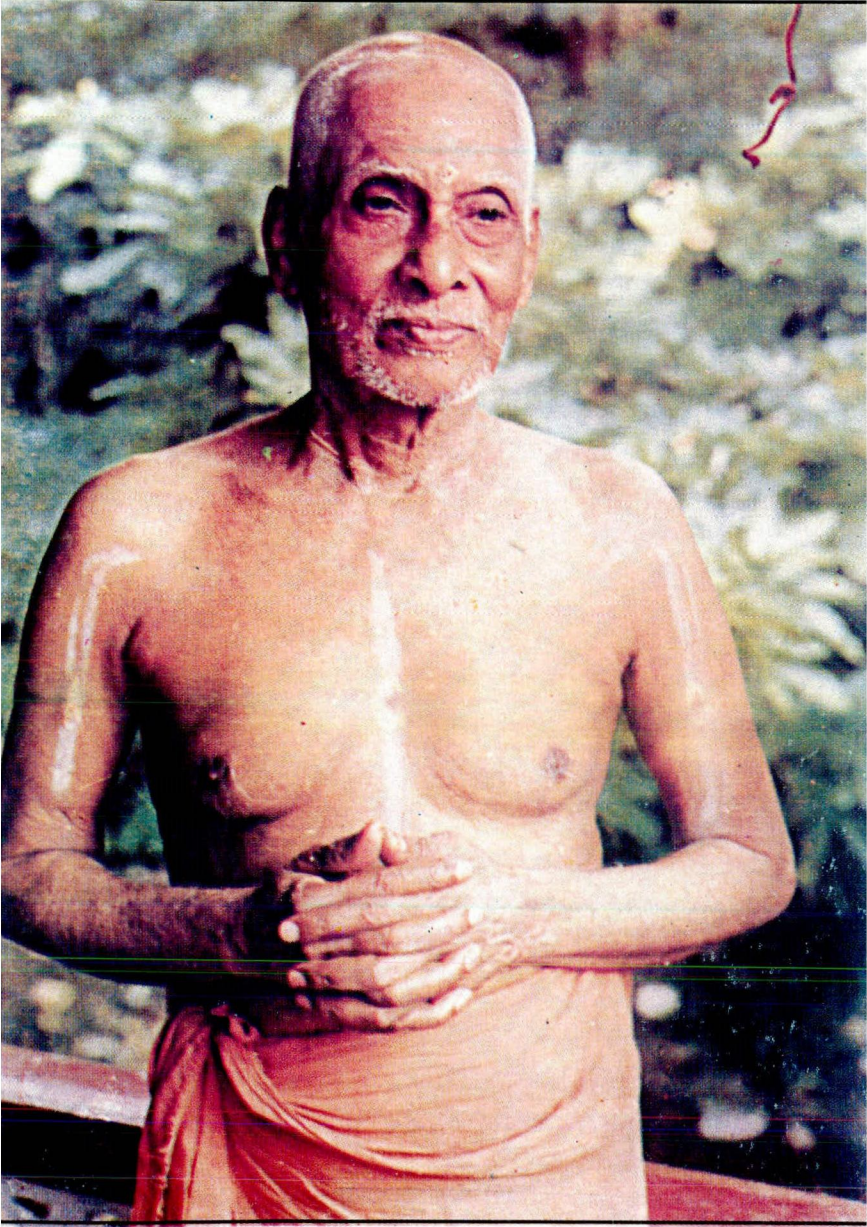
ಈ ರೀತಿ ಸಿಂಧು ಸೌವೀರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾರಾಜನಾದ ರಹೂಗಣನು, ಭರತಮುನಿಗೆ ಅಪಾರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತ, ರಾಜ ಲಾಂಛನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಬರಿಯ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ದೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಇದರಿಂದ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮುನಿ ಪುಂಗವರ, ಸಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರ, “ತತ್ವಮಸಿ” ಮಹಾವಾಕ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಅನುಭವಿಗಳ ಸತ್ಸಂಗದ ಮಹಿಮೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬಡಬಾಗಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಂತೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮಮಾಡುವಂತೆ, ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೃಪಾವಿಶೇಷದಿಂದ, ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮಗಳು ಧಗ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಇದು ಭರತ ಮುನಿಯ ಜೀವನಯಾತ್ರೆಯ ಕಥೆ. ಮನುಕುಲದಲ್ಲಿ ಭರತ ಮುನಿಯ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಮನಾರೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಯಾವ ಮಹಾರಾಜನೂ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲಾರನು. ಅತ್ಯಂತ ತಾರುಣ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಎಲ್ಲ ವೈಭವೋಪೇತ ಸುಖ ಭೋಗಗಳನ್ನು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ರಾಜ್ಯ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಬಂಧು ಬಾಂಧವರು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದೃಢನಿರ್ಧಾರದಿಂದ, ಪೂರ್ಣ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಕೇವಲ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲಚಿತ್ತದಿಂದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ, ಆತ್ಮಾನುಭವಿ. ಇಂತಹ ರಾಜ ಋಷಿ, ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠ, ಯತಿವರೇಣ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಯಾದ ಭರತ ಮುನಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಾರು, ಭಕ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ಪಠಿಸುವರೋ, ಅಂತಹವರು ಭಗವಂತನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

(ಮುಂದುವರೆಯುವುದು)

ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿ
(ಸ್ವಾಮಿ ವಿರಾಜೇಶ್ವರ ಅವರ ಗುರುಗಳು)

HIS DIVINE GRACE SWAMI VIDYANANDA SARASWATHI
(Guru of Swami Virajeshwara).

HAMSA ASHRAMAM

